

Taxatie “interne meerwaarde” in de nieuwe meerwaardebelasting

over onherstelbare schade aan het
ondernemerschap en negatieve impact op
overname- en samenwerkingsstructuren.

TUERLINCKX
TAX LAWYERS

Opstel
voor
een
betere
fiscaliteit

Taxatie “interne meerwaarde” in de nieuwe meerwaardebelasting

over onherstelbare schade aan het ondernemerschap en negatieve impact op overname- en samenwerkingsstructuren.

Jan Tuerlinckx - Partner

Baptistin Alaime - Partner

Pieter Willems - Partner

Bas Minten - Managing associate

TUERLINCKX
TAX LAWYERS

Analyse

Pijnpunten

Vragen aan
de minister

Amendementen

■ Inhoud

I.	Inleiding	7
II.	Fiscaaltechnische analyse van het wetsontwerp – punten van kritiek met betrekking tot de regeling interne meerwaarden	9
A.	Interne meerwaarden – Het disproportioneel brede toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a) Wetboek Inkomstenbelasting (hierna “WIB”)	9
	1. Wettekst	9
	2. Fiscaaltechnische analyse van het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a) WIB	11
i.	Definitie van interne meerwaarden	11
ii.	Controle zoals bedoeld in artikel 1:14 WV – Indien de verkopende aandeelhouder controle heeft over de overnemende vennootschap in de zin van artikel 1:14 WV, zal artikel 90, 9°, a) WIB steeds toepassing vinden	13
iii.	Uitbreiding van het controlebegrip tot de familie van de verkoper – Ook controle in hoofde van familieleden lijkt te volstaan	17
iv.	Het door de regering geschetste doel van artikel 90, 9°, a) WIB als specifieke antimisbruikbepaling en het disproportionele toepassingsgebied ervan	20
v.	Conclusie i.v.m. toepassingsgebied artikel 90, 9°, a) WIB – Het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling is substantieel breder dan de concrete misbruiksituatie die de regering wil aanpakken, hetgeen ondernemerschap zal hinderen en mogelijk ongrondwettig is	30

B.	Interne meerwaarden – De dreigende toepassing van artikel 90, 1° WIB op interne meerwaarden zoals bedoeld in artikel 90, 9°, a) WIB	32
1.	Wettekst	32
2.	Fiscale analyse van de interactie tussen het huidige artikel 90, 1° WIB en het nieuwe artikel 90, 9°, a) WIB	34
III.	Vragen aan de minister	39
IV.	Voorgestelde amendementen	41
V.	Relevante fragmenten uit het Wetsvoorstel	43

I. Inleiding

1. Op 17 december 2025 werd het Wetsontwerp tot invoering van een belasting op meerwaarden op financiële activa ingediend bij de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (hierna het “**Wetsontwerp**”). Dit wetgevend initiatief, dat uitgaat van de regering, heeft tot doel binnen de Belgische inkomstenbelasting — en meer bepaald binnen de personenbelasting — voor het eerst een algemene belasting op meerwaarden op financiële activa in te voeren.

In het publieke en politieke debat rond dit Wetsontwerp ligt de aandacht vrijwel uitsluitend op de aangekondigde meerwaardebelasting van 10%. Die focus verhuult echter dat het Wetsontwerp daarnaast nog een tweede, minstens even ingrijpende nieuwe belasting invoert. Naast de algemene 10%-meerwaardebelasting introduceert het Wetsontwerp immers ook een nieuwe meerwaardebelasting met een tarief van 33%.

De wetgever kwalificeert deze nieuwe 33%-meerwaardebelasting als een antimisbruikbepaling en presenteert haar bovendien als een loutere codificatie of kwalificatie van de bestaande rullingpraktijk in gelijkaardige dossiers. Deze uitgangspunten houden naar ons oordeel evenwel juridisch geen stand. De betrokken bepaling is uitzonderlijk ruim geformuleerd en viseert geenszins uitsluitend kunstmatige of misbruikgerichte structuren. Integendeel, zij raakt ook aan legitieme vermogens- en ondernemingsstructuren die tot op heden uitdrukkelijk door de administratieve praktijk worden aanvaard.

De praktische gevolgen hiervan zijn bijzonder verregaand. Structuren die jarenlang rechtszekerheid genoten, mede op basis van consistente rulings, dreigen in de toekomst feitelijk onmogelijk te worden, en dit zonder dat sprake is van enig fiscaal misbruik of kunstmatige opzet. Het Wetsontwerp dreigt hierdoor het ondernemerschap, de structurering van ondernemingen en de ontwikkeling van duurzame samenwerkingsvormen ernstig te belemmeren. In tal van gevallen leidt de maatregel zelfs tot reële waarde- en investeringsvernietiging, eerder dan tot een efficiënte of rechtvaardige belastingheffing.

Wij zijn ons ervan bewust dat dit wetgevend initiatief, gelet op het feit dat het wordt gedragen door alle regeringspartijen, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal worden aangenomen en dat de tekst van het Wetsontwerp — behoudens beperkte technische correcties — zal worden aangenomen. Dat neemt echter niet weg dat het maatschappelijk wenselijk is om, vanuit een fiscaal juridisch perspectief, kritische duiding te geven bij het Wetsontwerp en bij de verregaande fiscale gevolgen die het zal teweegbrengen.

Via deze nota wensen wij, zonder in te gaan op elke afzonderlijke voorgestelde wetswijziging, een aantal heikele punten in het Wetsontwerp te identificeren en bijzondere aandacht te vestigen op bepaalde fiscale onregelmatigheden en ongenueanceerdheden. Deze analyse beoogt geenszins politieke of beleidsmatige kritiek, maar beperkt zich strikt tot een technisch juridische evaluatie van het Wetsontwerp en zijn impact binnen het bestaande fiscale kader. Dit is een opstel voor betere fiscaliteit.

II. Fiscaaltechnische analyse van het wetsontwerp – punten van kritiek met betrekking tot de regeling interne meerwaarden

A. Interne meerwaarden – Het disproportioneel brede toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a) Wetboek Inkomstenbelasting (hierna “WIB”)

■ 1. Wettekst

2. **In het Wetsontwerp voorgestelde wettekst** – Artikel 90, eerste lid, 9° WIB zal als volgt luiden bij aannahme van het Wetsontwerp (dit overeenkomstig Art. X3. van het voorontwerp van wet; p. 79 van het Wetsontwerp):

“9° meerwaarden die buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen, zijn verwezenlijkt naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van:

- a) ***aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd, door een overdrager die alleen of samen met zijn echtgenoot of zijn afstammelingen, zijn ascendenten, zijn zijverwanten tot en met de tweede graad en die van zijn echtgenoot op de overnemer rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;***
- b) *aandelen, hoe ook genaamd, indien de overdrager minstens 20 pct. bezit van de rechten in een vennootschap waarvan de aandelen worden overgedragen, en dit buiten de overdrachten bedoeld in a);*
- c) *financiële activa, buiten de overdrachten bedoeld in a) en b);”*

Simultaan zal ook artikel 171 van het WIB worden gewijzigd (overeenkomstig Art. X12. van het voorontwerp van wet; p. 86 van het Wetsontwerp) dienwijze dat de **meerwaarde gerealiseerd bij transacties zoals bedoeld in het nieuwe artikel 90, 9°, a) WIB onderworpen wordt aan een belasting van 33%.**

Onderaan deze tekst (vanaf pagina [...]) worden alle voor deze nota relevante uittreksels uit het voorontwerp van wet, de memorie van toelichting en het advies van de Raad van State gekopieerd dienwijze dat de nota op zichzelf leesbaar is zonder dat het integrale Wetsontwerp dient te worden geraadpleegd.

■ 2. Fiscaaltechnische analyse van het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a) WIB

i. Definitie van interne meerwaarden

- 3. Interne meerwaarden** – Zoals uitvoerig wordt omschreven in de memorie van toelichting opgenomen in het Wetsvoorstel, heeft de invoering van artikel 90, 9°, a) WIB concreet tot doel om de zogenaamde ‘interne meerwaarden’ te onderwerpen aan een afzonderlijke meerwaardebelasting, namelijk aan een belasting van 33% (de toepassing van het tarief van 33% wordt verwezenlijkt door de aanpassing van artikel 171, 1°, a) WIB waarin de verwijzing naar artikel 90, 9°, a) WIB wordt toegevoegd).

De memorie van toelichting definieert de ‘interne meerwaarden’ die het doel uitmaken van artikel 90, 9°, a) WIB als volgt: “een *interne meerwaarde* bestaat in de overdracht van aandelen door een *belastingplichtige* aan een *vennootschap* die hij zelf of samen met zijn familie rechtstreeks of onrechtstreeks controleert”. Zoals ook gespecificeerd in het Wetsontwerp, betreft het standaard praktijkvoorbeeld van een dergelijke ‘interne meerwaarde’ de verkoop door een belastingplichtige van zijn aandelen in een vennootschap aan een andere vennootschap waarin hij de meerderheid van de stemrechten aanhoudt.

Het doel van de voorgestelde wijziging lijkt duidelijk, en het beoogde resultaat lijkt op het eerste zicht geoorloofd en grotendeels conform de huidige fiscale praktijk zoals mede ontwikkeld door de Dienst Voorafgaande Beslissingen. De verkoop door een belastingplichtige van diens aandelen aan een vennootschap waarin hij zelf de meerderheid van de aandelen en/of stemrechten aanhoudt zonder dat daaraan een niet-fiscaal motief ten grondslag ligt, wordt in de praktijk reeds via verschillende pistes bestreden door de belastingadministratie (afhankelijk van de concrete casus via kwalificatie van de transactie als verrichting van abnormaal beheer, toepassing algemene antimisbruikbepaling, of de misbruikbepaling in de DBI-regeling). Er bestaat geen specifieke antimisbruikbepaling die het fiscaal misbruik bij interne meerwaarden tegengaat, en vanuit die optiek kan een duidelijk wettelijk kader de rechtszekerheid ten goede komen.

Echter, het toepassingsgebied van het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB is op het eerste zicht disproportioneel breed. De bepaling zal in haar huidige vorm ook van toepassing zijn op een veelheid aan verrichtingen en transacties die exclusief gedreven zijn door niet-fiscale, operationele, bedrijfseconomische en financiële motieven. Het gaat om transacties die deel uitmaken van de dagelijks praktijk van het Belgisch ondernemerslandschap en die daarenboven onder de huidige administratieve standpunten geenszins zouden kwalificeren als een verrichting van abnormaal beheer van het privévermogen of als fiscaal misbruik, simpelweg door de afwezigheid van enige fiscaal oogmerk.

- 4. Interne meerwaarde zoals gedefinieerd in artikel 90, 9°, a) WIB** – Uit de samenlezing van de voorgestelde teksten van artikel 90, 9°, a) en artikel 171, 1°, a) WIB volgt dat de meerwaarde die wordt gerealiseerd bij een verkoop van aandelen (of winstbewijzen) aan een vennootschap waarover de overdrager alleen of samen met zijn echtgenoot, zijn afstammelingen, zijn ascendenten, zijn zijverwanten tot de tweede graad of die van zijn echtgenoot, rechtstreeks of onrechtstreeks, controle uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna “WVV”), onderworpen wordt aan een belasting van 33%.

Hierin kunnen twee sub-voorwaarden worden geïdentificeerd die dienen te worden vervuld opdat er sprake kan zijn van een interne meerwaarde zoals bedoeld in het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB:

- 1.** De belastingplichtige moet **alleen of samen met zijn familieleden, “controle” hebben over de overnemende vennootschap;**
- 2.** Het moet gaan om **rechtstreekse of onrechtstreekse controle zoals bedoeld in artikel 1:14 WVV.**

Daar de tweede voorwaarde (dat er controle dient te zijn zoals bedoeld in artikel 1:14 WVV) berust op een reeds bestaand vennootschapsrechtelijk controlebegrip, wordt hieronder in eerste instantie ingegaan op dit controlebegrip. Vervolgens wordt dit begrip in verband gebracht met de eerste voorwaarde (dat de belastingplichtige alleen of samen met diens familieleden over controle dient te beschikken).

ii. Controle zoals bedoeld in artikel 1:14 WVV – Indien de verkopende aandeelhouder controle heeft over de overnemende vennootschap in de zin van artikel 1:14 WVV, zal artikel 90, 9°, a) WIB steeds toepassing vinden

5. Definitie vennootschapsrechtelijke controle – Artikel 1:14, §1 WVV definieert “controle” als volgt: *“Onder “controle” over een vennootschap wordt verstaan, de bevoegdheid in rechte of in feite om een beslissende invloed uit te oefenen op de aanstelling van de meerderheid van bestuurders of zaakvoerders of op de oriëntatie van het beleid.”*

Vervolgens worden in de twee opvolgende paragrafen van artikel 1:14 WVV een aantal weerlegbare en onweerlegbare vermoedens van controle in rechte en in feite ingeschreven:

“§ 2. De controle is in rechte en wordt onweerlegbaar vermoed:

- 1° wanneer zij voortvloeit uit het bezit van de meerderheid van de stemrechten verbonden aan het totaal van de aandelen of andere effecten van de betrokken vennootschap;*
- 2° wanneer een vennoot het recht heeft de meerderheid van de bestuurders of zaakvoerders te benoemen of te ontslaan;*
- 3° wanneer een vennoot krachtens de statuten van de betrokken vennootschap of krachtens met die vennootschap gesloten overeenkomsten over de controlebevoegdheid beschikt;*
- 4° wanneer op grond van een overeenkomst met andere vennoten van de betrokken vennootschap, een vennoot beschikt over de meerderheid van de stemrechten verbonden aan het totaal van de aandelen of andere effecten van die vennootschap;*

5° in geval van gezamenlijke controle.

§ 3. De controle is in feite wanneer zij voortvloeit uit andere factoren dan bedoeld in paragraaf 2.

*Een vennoot wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, **vermoed over een controle in feite te beschikken** op een vennootschap, wanneer hij op de voorlaatste en laatste algemene vergadering van deze vennootschap stemrechten heeft uitgeoefend die de meerderheid vertegenwoordigen van de stemrechten verbonden aan de op deze algemene vergaderingen vertegenwoordigde aandelen of andere effecten.”*

- 6. Gezamenlijke controle** – Hoewel het gros van de onder artikel 1:14, §2 en §3 WVV opgesomde vermoedens op zich duidelijk en praktisch toepasbaar is, dient verder te worden verwezen naar artikel 1:18 WVV waarin “gezamenlijke controle” wordt gedefinieerd (hetgeen een onweerlegbaar vermoeden van controle in rechte betekent op grond van artikel 1:14, §2, 5° WVV):

*“Onder «gezamenlijke controle» wordt verstaan, de controle die een beperkt aantal vennoten samen uitoefenen, **wanneer zij zijn overeengekomen dat beslissingen over de oriëntatie van het beleid niet zonder hun gemeenschappelijke instemming kunnen worden genomen.**”*

7. Draagwijdte verwijzing naar artikel 1:14 WVV – Door de verwijzing naar artikel 1:14 WVV in artikel 90, 9°, a) WIB wordt het toepassingsgebied van de regeling omtrent “interne meerwaarden” uitgebreid naar alle mogelijke transacties waarbij een belastingplichtige zijn aandelen verkoopt aan een vennootschap waarin hij de bevoegdheid heeft om een beslissende invloed uit te oefenen op de aanstelling van de meerderheid van bestuurders of zaakvoerders, of op de oriëntatie van het beleid binnen de vennootschap. Uitgaande van de memorie van toelichting lijkt dit, logischerwijze, niet de eigenlijke bedoeling van de regering te zijn.

De memorie van toelichting in het Wetsontwerp doet uitschijnen dat het nieuwe artikel 90, 9°, a) WIB tot doel heeft om verkooptransacties aan te pakken waarbij aandelen worden verkocht aan een vennootschap waarin men zelf (of samen met zijn familie) de meerderheid van de aandelen of stemrechten aanhoudt (zie voorbeeld gegeven op p. 16 en 17 van het Wetsontwerp). Echter, het aanhouden van de meerderheid van de aandelen/stemrechten, vormt slechts één van de situaties waarbij er sprake is van controle in de zin van artikel 1:14 WVV is het aantal aan situaties waarin artikel 90, 9°, a) WIB toepassing zal vinden oneindig veel groter.

Onafhankelijk van het aantal aandelen, het aantal stemmen of het aantal winst-deelnemingsrechten waarover een persoon beschikt, kan een persoon vennootschapsrechtelijk worden beschouwd als één van de controlerende personen over een vennootschap. Dit bijvoorbeeld omdat hij overeenkomstig de statuten of een aandeelhoudersovereenkomst de meerderheid van de bestuurders kan benoemen, of zelfs wanneer hij met de andere aandeelhouders overeenkwam dat beslissingen over de oriëntatie van het beleid gezamenlijk dienen te worden genomen (dan is er sprake van gezamenlijke controle).

Het controlebegrip zoals voorzien in artikel 1:14 WVV is enorm breed, ook omdat paragrafen 2 en 3 van artikel 1:14 WVV louter vermoedens van controle inschrijven. Zelfs buiten deze specifieke situaties kan er sprake zijn van controle in hoofde van één of meer aandeelhouders wanneer zij een beslissende invloed kunnen uitoefenen op de benoeming van de meerderheid van de bestuurders of op de oriëntatie van het beleid. **Men kan zich niet van de indruk ontdoen dat de invulling van het controlebegrip in het kader van artikel 90, 9°, a) WIB in het bijzonder moeilijk zal zijn binnen Belgische KMO's waar een gedeeltelijke controlewijziging of generatieovergang zal plaatsvinden (of heeft plaatsgevonden) op het niveau van het aandeelhouderschap.** Dit wordt geïllustreerd door de voorbeeldcasus hieronder.

8. Voorbeeldcasus – Ter illustratie de volgende casus, die een veelvoorkomende situatie in het Belgische ondernemerschap reflecteert: de heer X is oprichter en 100%-aandeelhouder van operationele vennootschap A. Vennootschap A heeft naast de heer X twee operationele managers, de heren Y en Z, die wensen toe te treden tot het aandeelhouderschap dit om op termijn 100% van de aandelen van vennootschap A te verwerven. Partijen komen overeen dat de operationele managers in eerste instantie elk 30% van de aandelen kunnen verwerven, om na een overgangsperiode de overige aandelen (de overblijvende 40%) te verwerven.

Een veel voorkomend probleem in de praktijk is dat de operationele managers in deze situatie niet in staat zijn om individueel de nodige financiering te bekomen. Als oplossing hiervoor wordt als volgt te werk gegaan: de heer X, de heer Y en de heer Z richten samen een holdingvennootschap B op in de verhouding 40%-30%-30%. In de regel zal daarbij worden gekeken hoeveel eigen inbreng (in geld) de heren Y en Z kunnen realiseren, waarbij de heer X ter waarde van eenzelfde bedrag een inbreng in natura van aandelen van vennootschap A zal doorvoeren. Vervolgens wordt een financiering aangegaan in hoofde van holdingvennootschap B ter aankoop van de overblijvende aandelen van de heer X in vennootschap A (de aandelen die niet door hem werden ingebracht). In deze context is het eenvoudiger om een financiering te bekomen, daar holdingvennootschap B 100% van de aandelen van vennootschap A in pand kan geven (vergelijk dit met de situatie waarbij de heren Y en Z individueel leningen dienen aan te gaan en slechts 30%, of samen 60% in onderpand kunnen geven).

Vervolgens is het gebruikelijk dat een aandeelhoudersovereenkomst wordt voorzien tussen de heren X, Y en Z waarbij zij gebruikelijke voorkeurchrechten, volgrecht- en plichten, *good leaver*- en *bad leaver* clausules... voorzien. In de context van een geleidelijke inkoop van aandelen door het management, zal de oorspronkelijke aandeelhouder zich terecht een sterkere positie voorbehouden waarbij hij bijvoorbeeld een vetorecht heeft inzake de benoeming van bestuurders, in het doorvoeren in het statutenwijzigingen, en in het nemen van beslissingen over het beleid van de vennootschap. Sneller dan men zou denken, zal er sprake zijn van controle in de zin van artikel 1:14 WVV: de heer X zal vaak de bevoegdheid hebben (in rechte of in feite) om een beslissende invloed uit te oefenen op de aanstelling van de meerderheid van bestuurders of op de oriëntatie van het beleid van holdingvennootschap B. Dit is zeker het geval wanneer rekening wordt gehouden met de definitie van “gezamenlijke controle” (de heer X heeft dan gezamenlijk controle met de heer Y en Z wanneer zij samen dienen te beslissen over de oriëntatie van het beleid).

9. Tussentijdse conclusie – Tot op heden vormde voorliggende casus vanuit fiscaal perspectief geen enkel probleem voor de heer X. Er is geen rechtspraak voorhanden waarin deze verkoop zou kwalificeren als een verrichting van abnormaal beheer (althans niet deze transactie op zichzelf), en er zijn evenmin rulings die zich hier uitdrukkelijk negatief over uitspreken (zoals hierna meer in detail wordt uitgewerkt, hanteert de Dienst Voorafgaande Beslissingen sowieso een andere invulling van het begrip “controle”). Deze transactiestructuur, die een evenwicht zoekt tussen inspraak van de verkopende aandeelhouder en de toetredende managers, laat ondernemingen toe om individuele aandeelhouders te overleven en zelf verder te groeien, hetgeen vanuit economisch perspectief essentieel is.

Hoewel er geen enkel fiscaal motief ten grondslag ligt aan deze transactie, zal de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB ertoe leiden dat de heer X belast wordt op de door hem gegenereerde meerwaarde op de verkoop van aandelen aan holding-vennootschap B. Het gaat dan niet om de tarieven die gelden voor de aanmerkelijk belang-transacties (overeenkomstig artikel 90, 9, b) WIB), maar wel om het tarief van 33%. Uitgaande van het doel van de wet, lijkt dit excessief en disproportioneel. Dat dit een vertragende impact zal hebben op de overgang van vennootschappen, in het bijzonder KMO's, naar nieuwe ondernemers-aandeelhouders, lijkt onoverkomelijk.

***iii. Uitbreiding van het controlebegrip tot de familie van de verkoper –
Ook controle in hoofde van familieleden lijkt te volstaan***

10. Het voornoemde controlebegrip wordt uitgebreid met controle in hoofde van familieleden – In uitbreiding op het in artikel 1:14 WvV voorziene controlebegrip, stelt het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB dat er sprake is van een “interne meerwaarde” wanneer de verkoper van de aandelen “alleen of samen met zijn echtgenoot, zijn afstammelingen, zijn ascendenten, zijn zijverwanten tot de tweede graad of die van zijn echtgenoot” controle uitoefent over de overnemende vennootschap.

In eerste instantie dient hierbij de opmerking te worden gemaakt dat de woordkeuze “samen met” in de context van dit voorgestelde artikel bijzonder dubbelzinnig en verwarrend is. De hoofdvragen hierbij luiden als volgt:

- 1) Verwijst het woord “samen met” naar het vennootschapsrechtelijk begrip “gezamenlijke controle”, of betreft het een uitbreiding van het vennootschapsrechtelijk controlebegrip (bedoeld in artikel 1:14 WVV) dat niet alleen dient te worden beoordeeld vanuit het perspectief van de overdragende belastingplichtige, maar ook in hoofde van diens familie?
- 2) Is het voldoende dat één van de vermelde familieleden controle heeft over de betreffende vennootschap onafhankelijk van de overdragende belastingplichtige, of moet de overdragende belastingplichtige zelf eveneens participeren in de overnemende vennootschap of enige vorm van zeggenschap hebben?

Uit de memorie van toelichting in het Wetsontwerp kan eventueel (*a contrario*) worden afgeleid dat het wel degelijk gaat om een uitbreiding van het vennootschapsrechtelijke controlebegrip, in die zin dat ook wanneer één van de vermelde familieleden (onafhankelijk van de overdragende belastingplichtige) controle heeft over de overnemende vennootschap, er als uitgangspunt sprake is van een interne meerwaarde die aan 33% dient te worden onderworpen (het blijkt specifiek uit de memorie van toelichting dat wanneer het gaat om een verkoop aan de holding van de kinderen en deze plaatsvindt in het kader van successieplanning, dat artikel 90, 9°, a) WIB bij uitzondering alsnog geen toepassing zou vinden, zie p. 17 van het Wetsontwerp). Uitdrukkelijk worden de bovenstaande vragen evenwel niet beantwoord.

11. Iedere verkoop aan een door een voormeld familielid gecontroleerde vennootschap valt onder de specifieke antimisbruikbepaling – Een verkoop van aandelen van een vennootschap door een belastingplichtige aan de vennootschap die onder de controle valt van één of meer familieleden (zoals opgesomd in de wet), valt per definitie onder de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB en resulteert in een taxatie van 33% (in het bijzonder wanneer de woorden “samen met” uitbreidend worden geïnterpreteerd). Of de overnemende vennootschap een exploitatievennootschap betreft, of het een operationele holdingvennootschap betreft, of er zakelijke motieven zijn voor het familielid om aan te kopen met een holdingvennootschap, of de overdragende belastingplichtige toetreedt tot de onderneming,... zijn in het huidige tekstvoorstel irrelevant.

Indien de woorden “samen met” uitbreidend dienen te worden geïnterpreteerd en het niet noodzakelijk is dat de overdragende belastingplichtige zelf participeert in de overnemende vennootschap, kan men zich de vraag stellen wat een belastingplichtige-aandeelhouder nog kan doen wanneer hij zijn vennootschap wenst over te dragen aan zijn broer of zus. Teneinde de toepassing van de specifieke antimisbruikbepaling van artikel 90, 9°, a) WIB te vermijden heeft men twee opties: 1) een verkoop aan het familielid privé; 2) een schenking van de aandelen (vaak zal een verkoop aan een familielid privé gepaard moeten gaan met een korting/onrechtstreekse schenking, gezien de beperkte financieringscapaciteit in hoofde van natuurlijke personen). Wat indien de overnemende broer of zus een niet-fiscale reden heeft om de aandelen te verwerven met een vennootschap? Irrelevant daar de verkoop vanuit het perspectief van de overdrager-belastingplichtige onweerlegbaar wordt vermoed te worden doorgevoerd met het oogmerk om belastingen te ontwijken.

Zoals hierboven kort werd aangehaald, wordt in de memorie van toelichting opgenomen dat artikel 90, 9°, a) WIB niet zal worden toegepast wanneer het een verkoop van aandelen van een familiale onderneming aan de holdings “van de kinderen” betreft die kadert in successieplanning. Wat betekenen “familiale onderneming” en “van de kinderen” in deze, en waarom wordt dit niet ingeschreven in de wet? Betreft het louter een voorbeeld van de toepassing van de betreffende bepaling en valt de verrichting buiten het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a) WIB omdat de belastingplichtige zelf niet participeert in de vennootschap “van de kinderen” (en dient “samen” aldus strikt worden geïnterpreteerd)? Of betreft het een uitzondering op de basisregel daar het gaat om successieplanning? Vanuit rechtszekerheidsperspectief (één van de vermeende oogmerken van de regering bij de invoering van deze regeling) zal dit ongetwijfeld leiden tot interpretatieconflicten.

iv. Het door de regering geschetste doel van artikel 90, 9°, a) WIB als specifieke antimisbruikbepaling en het disproportionele toepassingsgebied ervan

12. Door de regering vooropgestelde doelstellingen van artikel 90, 9°, a) WIB –

Doorheen het Wetsontwerp geeft de regering op verschillende plaatsen en verschillende manieren inzicht in de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de taxatie voorzien in artikel 90, 9°, a) WIB. Concreet kunnen twee hoofddoelen worden geïdentificeerd:

- **Het creëren van een “level playing field” tussen de inbreng van aandelen in een vennootschap en de verkoop van aandelen aan een vennootschap (p. 15-16 en 129 van het Wetsontwerp)** – Bij een inbreng van aandelen in een andere vennootschap wordt er geen fiscaal gestort kapitaal gecreëerd (overeenkomstig artikel 184 WIB), waardoor er aldus geen fiscale step up en geen fiscaal voordeel wordt bekomen bij een inbreng in natura van aandelen (hetgeen tot 2018 wel het geval was).

De regering wil bekomen dat er ook bij een verkoop van aandelen aan een andere vennootschap geen voordeel kan worden bekomen (doch beslist om enkel de verkopen zoals gedefinieerd in artikel 90, 9°, a) WIB te onderwerpen aan een afzonderlijk belastingregime);

- **Fiscaal misbruik voorkomen en de administratieve praktijk omtrent interne meerwaarden codificeren in een specifieke antimisbruikbepaling (p. 15-17 en 128-129 van het Wetsontwerp)** – Onder de algemene verwijzing naar “interne meerwaarden” (als volgt gedefinieerd: “*Ter herinnering, een interne meerwaarde bestaat in de overdracht van aandelen door een belastingplichtige aan een vennootschap die hij zelf of samen met zijn familie rechtstreeks of onrechtstreeks controleert. Deze overdracht kan gebeuren door een inbreng of een verkoop*”), stelt de regering te willen voorzien in een specifieke antimisbruikbepaling die het bestaande fiscaal misbruik tegengaat.

Het fiscaal misbruik dat zich concreet zou voordoen bij interne meerwaarden wordt vervolgens als volgt omschreven:

- ° “Dit mechanisme werd ook bestreden door de **toepassing van artikel 344 WIB 92, teneinde de vrijgestelde terugbetaling van de rekening-courant die doorgaans op het niveau van de holding werd gecreëerd ten gunste van de aandeelhouder naar aanleiding van de overdracht – de terugbetaling veelal gefinancierd door het via de DBI-regeling belastingvrij upstreamen van reserves van de overgedragen vennootschap naar de holdingvennootschap – te herkwalficeren als dividenduitkering onderworpen aan de roerende voorheffing.**” (p. 16 van het Wetsontwerp).

De situatie die de regering hier beoogt, betreft de casus waarbij een belastingplichtige zijn aandelen verkoopt aan een door hem gecontroleerde holdingvennootschap zodat hij de meerwaarde op zijn aandelen belastingvrij kan realiseren privé (onder het huidige artikel 90, 1° en 9° WIB), doch waarbij de overnemende holdingvennootschap niet onmiddellijk overgaat tot uitbetaling van de aandelenprijs maar wel op termijn wanneer zij de door de overgedragen vennootschap uitgekeerde dividenden (die zij belastingvrij ontvangt) daartoe kan aanwenden. Mocht er geen tussentijdse verkoop hebben plaatsgevonden, dan zou de belastingplichtige de dividenden zelf ontvangen en zou hierop 30% roerende voorheffing moeten worden ingehouden. Wanneer er geen niet-fiscaal motief kan worden voorgelegd voor deze transactie, kan er in deze situatie sprake zijn van fiscaal misbruik en kan de belastingadministratie artikel 344 WIB toepassen (teneinde de verkoopprijs te taxeren als dividenduitkering).

- ° Via een afzonderlijke meerwaardebelasting van 33% op de in deze context gerealiseerde meerwaarde op aandelen, wordt voorkomen dat de belastingadministratie gebruik dient te maken van de algemene antimisbruikbepaling van artikel 344 WIB en de daarmee gepaard gaande bewijslast;

- ° “Via de techniek van interne meerwaarden kunnen zowel de huidige **reserves in de operationele vennootschap** als potentieel ook de toekomstige reserves **belastingvrij worden uitgekeerd aan de aandeelhouders natuurlijke personen**.

In geval van een verkoop van aandelen met realisatie van een zg. ‘interne meerwaarde’ worden **in alle gevallen door de controlerende aandeelhouder liquiditeiten uit de aankopende vennootschap gehaald** (onmiddellijk of op termijn door afbetaling van een vordering) **wat in concreto geldt als een alternatief voor een dividenduitkering**. Deze situatie doet zich in alle gevallen voor, en rechtvaardigt de onderwerping aan de heffing van de realisatie van alle interne meerwaarden, dit in tegenstelling tot een inbreng waarbij geen geldmiddelen onttrokken worden aan de verkrijgende vennootschap en waarvoor er thans reeds een afdoende regelgevend kader bestaat op ook wat betreft latere verrichtingen belastingvrije cash-extracties te vermijden of minstens sterk te beperken.” (p. 129 van het Wetsontwerp).

In het antwoord op de vragen van de Raad van State wordt opnieuw bevestigd dat het door artikel 90, 9°, a) WIB beoogde fiscaal misbruik betrekking heeft op de casus waarbij een belastingplichtige diens aandelen verkoopt aan een andere door hem gecontroleerde vennootschap, met de intentie om de reserves van de overgedragen vennootschap (onmiddellijk of op termijn) uit te keren en daarmee de belastingvrije aandelenprijs te betalen. Specifiek het oogmerk om een dividenduitkering om te zetten in een meerwaarde op aandelen, vormt het voorwerp van de specifieke antimisbruikbepaling;

- ° “Met de nieuwe wettelijke bepaling inzake interne meerwaarden wil de wetgever de **huidige administratieve praktijk inzake verkoop van aandelen verankeren** in een wettekst hetgeen tot meer rechtszekerheid moet leiden.” (p. 129 van het Wetsontwerp).

“Deze specifieke regeling **bevestigt eigenlijk de thans reeds door de Dienst Voorafgaande Beslissingen in fiscale zaken toegepaste voorzichtige benadering** waarbij verkopen van aandelen in het kader van een interne meerwaarde quasi nooit leidden tot een ruling die een fiscale vrijstelling van de meerwaarde zou bevestigen.” (p. 16 van het Wetsontwerp).

De regering stelt de reeds bestaande administratieve praktijk te willen codificeren, teneinde rechtszekerheid te bieden. Er wordt daarbij verwezen naar de praktijk van de Dienst Voorafgaande Beslissing, doch die betrekking heeft op de vrijgestelde meerwaarden op aandelen. De regering stelt dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen quasi nooit bevestigt dat er sprake is van normaal beheer van het privévermogen (en aldus van een belastingvrije meerwaarde op aandelen) wanneer er sprake is van interne meerwaarden.

- ***“Het gebruik van een specifieke categorie voor interne meerwaarden die worden verwezenlijkt door verkoop is verantwoord door het feit dat dit type verrichting geen economische verantwoording heeft en met een zuiver fiscaal doel wordt gesteld.”*** (p. 16).

De door de regering beoogde verrichtingen betreffen verrichtingen die geen enkele economische verantwoording hebben en zuiver gedreven worden door het oogmerk tot fiscale optimalisatie.

13. Duidelijke doelstelling maar niet-pertinent criterium om misbruiksituaties aan te pakken – De memorie van toelichting stelt aldus een duidelijke doelstelling voorop voor artikel 90, 9°, a) WIB: een specifieke antimisbruikbepaling en belasting invoeren die belastingplichtigen taxeert die hun aandelen in een vennootschap verkopen aan een door hen gecontroleerde vennootschap, met het oogmerk om de door de overgedragen vennootschap uitgekeerde dividenden in essentie om te zetten in een belastingvrije meerwaarde op aandelen.

Zoals hierboven reeds werd aangehaald, betreft dit een geoorloofd doel vanuit het perspectief van de administratie. Echter, het toepassingsgebied van het voorgesteld artikel 90, 9°, a) WIB is dermate breed dat het gros van de transacties die zullen worden belast onder dit artikel in essentie buiten het doel van de wet (zoals omschreven door de regering) vallen.

Het determinerend criterium bij het bepalen of een verkooptransactie wordt aanschouwd als een interne meerwaarde die ingevolge artikel 90, 9°, a) WIB dient te worden getaxeerd tegen 33%, betreft de vraag of de overdrager van aandelen “controle” heeft over de overnemende vennootschap in de zin van artikel 1:14 WW.

Dit betreft echter geen pertinent criterium om de door de specifieke antimisbruikbepaling beoogde misbruiksituaties aan te pakken en te taxeren. In alle door de regering beoogde misbruiksituaties heeft de overdrager van aandelen inderdaad controle over de overnemende vennootschap zoals bedoeld in artikel 1:14 WvV, maar niet in elke situatie waarbij een belastingplichtige aandelen overdraagt aan een vennootschap waarin hij controle heeft in de zin van artikel 1:14 WvV is er sprake van fiscaal misbruik.

Zoals wordt geïllustreerd in de voorbeeldcasus hierboven, is het zeker mogelijk dat een belastingplichtige zijn aandelen in een vennootschap deels inbrengt en deels verkoopt aan een vennootschap waarin hij niet beschikt over de meerderheid van de stemrechten maar eventueel wel over vennootschapsrechtelijke controle zoals bedoeld in artikel 1:14 WvV (omwille van afspraken gemaakt in een aandeelhoudersovereenkomst). Daar deze finale vennootschapsstructuur en de betrokkenheid van de externe partijen maar kan worden gerealiseerd via een gedeeltelijke verkoop aan een gezamenlijk opgerichte holding (nadat een deel van de aandelen reeds werd ingebracht), kan onmogelijk worden gesteld dat de verrichting louter is ingegeven door fiscale doeleinden of fiscale optimalisatie.

14. Een onweerlegbaar vermoeden van fiscaal misbruik, zelfs wanneer er geen sprake is van fiscaal misbruik – De regering wil een maatregel introduceren die een specifieke categorie van interne meerwaarden belast die het gevolg zijn van verrichtingen die *“geen economische verantwoording”* hebben en *“met een zuiver fiscaal doel worden gesteld”*.

Door de toepassing van de specifieke antimisbruikbepaling te koppelen aan het controlebegrip overeenkomstig artikel 1:14 WvV wordt op een onregelmatige wijze een onweerlegbaar vermoeden van fiscaal misbruik opgelegd in hoofde van de overdragende belastingplichtige.

Wanneer een belastingplichtige verkoopt aan een vennootschap waarin hij zelf participeert, zal hij enkel worden vrijgesteld van de belasting zoals beoogd in artikel 90, 9°, a) WvV wanneer hij bewijst geen controle in rechte of in feite te hebben. Wanneer men niet onder één van de onweerlegbare vermoedens van controle in rechte valt, zal men moeten bewijzen dat men in feite geen doorslaggevende inspraak heeft in de benoeming van de meerderheid van de bestuurders of in de oriëntatie van het beleid van de onderneming. Daar controle in feite bijzonder

breed kan worden ingevuld zal dit, in tegenstelling tot hetgeen de regering voor ogen heeft, leiden tot rechtsonzekerheid.

Wanneer men niet kan weerleggen dat er sprake is van vennootschapsrechtelijke controle, zal er onweerlegbaar worden vermoed sprake te zijn van fiscaal misbruik en zal men zelfs in afwezigheid van enige fiscaal oogmerk worden gesanctioneerd (en anders worden behandeld dan andere belastingplichtigen) via een taxatie van 33%. Men stelt zich de vraag of het niet proportioneel zou zijn om in de wet te voorzien dat een belastingplichtige kan ontsnappen aan de toepassing van deze specifieke antimisbruikbepaling indien hij aantoont dat hij wordt gedreven door niet-fiscale motieven.

De vraag kan worden gesteld of dit onweerlegbaar vermoeden van fiscaal misbruik de Grondwet schendt. Te denken valt hierbij in het bijzonder aan het Arrest nr. 117/2025 van 18 september 2025 waarbij het Grondwettelijk Hof een deel van Kaaimantaks 2.1 vernietigt, specifiek omwille van het feit dat de wet voorziet in een vermoeden van fiscaal misbruik dat niet door de belastingplichtige kon worden weerlegd (zie randnummers B.87 tot en met B.97 van het voornoemd arrest).

15. De bewering dat artikel 90, 9°, a) WIB een codificatie vormt van de administratieve praktijk is incorrect – In de memorie van toelichting alsook in het advies van de Raad van State wordt opgenomen dat de regering de invoering van artikel 90, 9°, a) WIB ziet als een codificatie van een reeds gevestigde administratieve praktijk. Net omwille van het enorme toepassingsgebied van de betreffende bepaling is dit feitelijk incorrect.

Het klopt dat de zogenaamde “interne meerwaarden” bij verkooptransacties reeds jaar en dag een doorn in het oog vormen van de belastingadministratie. Wanneer een belastingplichtige via de voornoemde werkwijze tracht om uit te keren dividenden die normaliter zouden worden onderworpen aan roerende voorheffing om te zetten in een belastingvrije meerwaarde op aandelen, dan heeft de belastingadministratie in het verleden reeds getracht om de betaalde verkoopprijs op grond van artikel 344 WIB te laten belasten als dividenduitkering. Deze praktijk beperkt zich echter exclusief tot situaties waarbij fiscaal misbruik wordt bewezen.

Verklaren dat de voorgestelde wetswijziging een codificatie is van de praktijk van de Dienst Voorafgaande Beslissingen is echter geheel incorrect. Er zijn een veelheid aan rulings waarin de Dienst Voorafgaande Beslissingen bevestigt dat er sprake is van normaal beheer van het privévermogen bij een verkoop door een belastingplichtige van diens aandelen aan een vennootschap waarin hij mede participeert als aandeelhouder en/of bestuurder.

16. De praktijk van de Dienst Voorafgaande Beslissingen – De Dienst Voorafgaande Beslissingen gaat in iedere zaak zorgvuldig en gedetailleerd te werk. Zij bekijkt en onderzoekt of er in de totaliteit van voorgestelde verrichtingen sprake kan zijn van abnormaal beheer van het privévermogen, of van fiscaal misbruik, en oordeelt in functie daarvan. Wanneer de Dienst Voorafgaande Beslissingen wordt gevraagd om te bevestigen dat een verkoop aan eigen holding met het enige doel om fiscaal te optimaliseren kwalificeert als een verrichting van normaal beheer, dan zal de Dienst Voorafgaande Beslissingen ongetwijfeld afwijzend beslissen. Anderzijds is het volledig incorrect te stellen dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen in alle toepassingsgevallen van artikel 90, 9°, a) WIB negatief zou oordelen.

Logischerwijze houdt de Dienst Voorafgaande Beslissingen bij het maken van haar beoordeling rekening met de controle die de verkoper zal hebben over de overnemende vennootschap. Echter, dit betreft slechts één van de parameters die zij in overweging neemt. De Dienst Voorafgaande Beslissingen hanteert geen strikte interpretatie van het begrip “controle in rechte of in feite” zoals bedoeld in artikel 1:14 WvV, doch hanteert in functie van de concrete casus een meer bedrijfseconomische invulling hiervan.

Ter illustratie wordt verwezen naar de volgende rulings:

– **Voorafgaande Beslissing nr. 2024.0791 dd. 19 november 2024**

In het kader van een zogenaamde “*Key Person Buy-in*” zullen twee actuele aandeelhouders hun aandelen in de exploitatievennootschap verkopen aan een holdingvennootschap waarin zij participeren samen met het key-personeel van de vennootschap.

Er wordt uitdrukkelijk omschreven dat de holding zal worden opgericht door de twee aandeelhouders en het key-personeel via inbrengen in geld, en dat de aandelen van de exploitatievennootschap vervolgens zullen worden verworven met de ingebrachte gelden alsook met een externe bankfinanciering. Deze bankfinanciering zal op termijn worden afgelost via het opstroom van dividenden door de overgedragen exploitatievennootschap.

De Dienst Voorafgaande Beslissingen wordt ertoe verzocht te bevestigen dat de verkoop door de twee actuele aandeelhouders van hun aandelen in de exploitatievennootschap aan een holdingvennootschap waarin zij zelf participeren kwalificeert als een verrichting van normaal beheer van het privévermogen, en aldus onbelast is. Uitgaande van de volledige context en de beweegredenen van de belastingplichtigen bevestigt de Dienst Voorafgaande Beslissingen dat er sprake is van normaal beheer alsook dat er geen sprake is van fiscaal misbruik onder artikel 344 WIB.

Met betrekking tot de controle in de overnemende holdingvennootschap stelt de Dienst Voorafgaande Beslissingen: “*de aanvragers hebben **elk afzonderlijk** noch in rechte noch in feite de controle over BV X en zullen die controle evenmin hebben over Holdco*”. Er wordt niet meer in detail ingegaan op het controlebegrip, doch er wordt enkel in overweging genomen dat de aanvragers elk afzonderlijk geen controle in rechte of in feite hebben (er wordt niet verwezen naar artikel 1:14 WVV). Of er sprake kan zijn van gezamenlijke controle zoals bedoeld in artikel 1:18 WVV wordt niet in overweging genomen. De Dienst Voorafgaande Beslissing besliste dat *in casu* wordt aangetoond dat er geen fiscaal misbruik is en dat er wel sprake is van normaal beheer van het privévermogen.

– **Voorafgaande Beslissing nr. 2023.0504 dd. 5 september 2023**

De feitelijke situatie was vergelijkbaar aan de situatie die voorlag in de ruling hierboven. Eén aandeelhouder is voornemens om zijn aandelen in een exploitatievennootschap te verkopen aan een holdingvennootschap waarin hij zal participeren samen met een aantal beloftevolle medewerkers. Ook hier wordt gevraagd te bevestigen dat er sprake is van normaal beheer van het privévermogen, alsook dat er geen sprake is van fiscaal misbruik in de zin van artikel 344 WIB. De Dienst Voorafgaande Beslissingen beslist bevestigend op beide vragen.

Met betrekking tot de controle wordt het volgende opgenomen: “- *de aanvrager zal 50% van de aandelen van de nieuwe holdingvennootschap houden en zal dus noch in rechte noch in feite de controle hebben over de nieuwe holdingvennootschap*”. De Dienst Voorafgaande Beslissingen houdt in deze ruling enkel rekening met de aandelen en stemrechten waarover de verkopende aandeelhouder zal beschikken in de overnemende holdingvennootschap. Dit sluit dichterbij de klassieke definitie van “interne meerwaarden”, doch geeft duidelijk weer dat het controlebegrip zoals bedoeld in artikel 1:14 WvV geenszins bepalend is in de praktijk van de Dienst Voorafgaande Beslissingen.

Voornoemde rulings bewijzen niet enkel dat de rulingpraktijk veel genuanceerder is dan het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB (er wordt daadwerkelijk rekening gehouden met het motief van de belastingplichtige en de context), maar ook dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen in de toepassing van het huidige artikel 90, 1° en 9° en artikel 344 WIB geenszins uitgaat van artikel 1:14 WvV als determinerend criterium om te oordelen of er sprake kan zijn van normaal of abnormaal beheer, dan wel van fiscaal misbruik.

17. De uitbreiding naar familie van de belastingplichtige vindt geen enkele basis in de administratieve praktijk – De uitbreiding van het controlebegrip met de vermelde familieleden van de belastingplichtige betreft een verbreding van het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling van artikel 90, 9°, a) WIB zonder dat hiervoor enige basis bestaat in de administratieve praktijk.

De familieleden van een belastingplichtige betreffende voor fiscale doeleinden derde partijen. Er is geen enkele reden waarom een verkoop aan de holdingvennootschap van een kind, ouder, broer of zus, of de familie van de echtgenoot, dient te worden gelijkgesteld met een verkoop aan een door de belastingplichtige gecontroleerde vennootschap. Er wordt onweerlegbaar vermoed sprake te zijn van fiscaal misbruik wanneer een belastingplichtige de aandelen van zijn operationele vennootschap verkoopt aan de vennootschap van een familielid. Dit betreft de overtreffende trap van de disproportionaliteit van het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling.

18. Het beoogde “level playing field” tussen inbrengen van aandelen en verkopen van aandelen – De regering stelt een “level playing field” te willen creëren tussen inbrengen van aandelen in andere vennootschappen en verkopen van aandelen aan andere vennootschappen. Onafhankelijk van de vraag of dit beleidsmatig opportuun is, kunnen hier een aantal technische vragen bij worden gesteld.

De inbreng van aandelen creëert sedert 2018 inderdaad geen fiscaal gestort kapitaal meer. Voordien was het mogelijk voor belastingplichtigen om aandelen van een vennootschap in te brengen in het kapitaal van een andere vennootschap via een inbreng in natura, om zo de waarde van de ingebrachte vennootschap om te zetten in fiscaal gestort kapitaal (later kon de ingebrachte vennootschap dan dividenduitkeringen doorvoeren die omwille van DBI niet werden belast in hoofde van de holdingvennootschap, en kon die holdingvennootschap vervolgens een belastingvrije kapitaalvermindering doorvoeren). Teneinde hieraan te remediëren werd artikel 184 WIB aangepast, dienwijze dat een inbreng van aandelen maar aanleiding geeft tot vorming van fiscaal gestort kapitaal in de mate dat de ingebrachte vennootschap beschikte over fiscaal gestort kapitaal dan wel tot de aanschaffingswaarde van de ingebrachte aandelen.

Deze voornoemde maatregel werd ingevoerd voor alle inbrengen van aandelen, en heeft op die wijze het oneigenlijk gebruik (het fiscaal misbruik) definitief uitgesloten. Inbrengen die niet gebeuren om fiscale doeleinden geven evenmin aanleiding tot vorming van fiscaal gestort kapitaal. De fiscale optimalisatie die bestond in de creatie van fiscaal gestort kapitaal werd voor iedereen afgeschaft, onafhankelijk van de beweegreden.

In casu tracht men het oneigenlijk gebruik van de verkoop van aandelen aan te pakken, doch anders dan het geval was voor de inbreng van aandelen doet men dat niet door de verkoop van aandelen belastbaar te maken en alle belastingplichtigen gelijk te behandelen. Het Wetsvoorstel identificeert een specifieke groep belastingplichtigen en implementeert daarvoor een (quasi) onweerlegbaar vermoeden van fiscaal misbruik, om deze belastingplichtigen vervolgens te onderwerpen aan een zwaardere, sanctionerende belasting. Er kan worden afgevraagd of deze aanpak überhaupt vergeleken kan worden met de wijze waarop werd omgegaan met de interne meerwaarden bij inbrengen van aandelen.

v. Conclusie i.v.m. toepassingsgebied artikel 90, 9°, a) WIB – Het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling is substantieel breder dan de concrete misbruiksituatie die de regering wil aanpakken, hetgeen ondernemerschap zal hinderen en mogelijk ongrondwettig is

19. Met een kanon op een mug – Uitgaande van de voorgaande fiscaaltechnische analyse, kan niet anders worden geconcludeerd dan dat het voorontwerp van wet met artikel 90, 9°, a) WIB een disproportioneel ingrijpende specifieke antimisbruikbepaling wenst in te voeren die telkenmale verder reikt dan de specifieke misbruiksituatie die ze tracht aan banden te leggen.

Het trachten invoeren van specifieke antimisbruikbepalingen teneinde rechtszekerheid te creëren en fiscale conflicten te vermijden is onbetwistbaar een geoorloofd doel. Voorzien in een antimisbruikbepaling die hoofdzakelijk toepassing zal vinden op situaties waarin de belastingplichtige geenszins fiscale motieven voor ogen heeft (hetgeen aldus de afwezigheid van fiscaal misbruik impliceert), lijkt echter ongewenst en juridisch mogelijk problematisch.

Hoger werd geïllustreerd dat de verbreding van het toepassingsgebied tot vennootschappen waarin de belastingplichtige “controle” heeft in de zin van artikel 1:14 WvV (hetgeen ook gezamenlijke controle, en controle in feite omvat), tot gevolg zal hebben dat ook zogenaamde “*leveraged buy outs*” of “*key person buy outs*” praktisch zeer moeilijk werkbaar zullen worden (in het bijzonder omdat deze overnamestructuren via een verkoop toelaten om managers en key personeel toelaten om toe te treden ondanks hun beperkte financieringscapaciteit).

Wanneer wordt gekeken naar de administratieve praktijk, dient hetzelfde te worden geconcludeerd. Het gros van de toepassingsgevallen onder de nieuwe antimisbruikbepaling worden op heden door de belastingadministratie (en zo ook de Dienst Voorafgaande Beslissingen) aanvaard als verrichtingen van normaal beheer en transacties die worden gedreven door andere dan fiscale doeleinden. Artikel 90, 9°, a) WIB is dan ook geen artikel dat een reeds bestaande praktijk codificeert, doch wel een artikel dat een nieuwe vorm van misbruik introduceert.

Artikel 90, 9°, a) WIB, minstens de onduidelijkheid die gepaard gaat met begrippen zoals “feitelijke controle” en de breedte van het concept van “gezamenlijke controle”, zullen de natuurlijke gang van zaken in het ondernemerslandschap tegenhouden. De enorme fiscale kost van 33% op de gerealiseerde meerwaarde (vanaf 1 januari 2026) zal ondernemers afschrikken en zal ertoe leiden dat zij de stap naar een gedeeltelijke overgang naar de volgende generatie/key personeel/managers niet (of niet op tijd) wagen. De economie heeft daar nochtans alle belang bij.

20. Doorstaat artikel 90, 9°, a) WIB de grondwettigheidscontrole? – Eerder werd sporadisch aangehaald dat de vraag kan worden gesteld of het huidige artikel 90, 9°, a) WIB een grondwettigheidstoets zou kunnen doorstaan.

Het introduceert een sanctiemechanisme en vindt toepassing op verschillende belastingplichtigen die zich niet in dezelfde situatie bevinden (zij die opereren met een fiscaal oogmerk vs. zij die handelen zonder fiscaal oogmerk). Dat het gaat om een onweerlegbaar vermoeden van fiscaal misbruik, lijkt dit des te problematischer te maken.

Anderzijds zorgt het ervoor dat belastingplichtigen in dezelfde situatie (namelijk aandeelhouders die principieel in aanmerking komen voor de aanmerkelijk belang-regeling) anders worden behandeld. Het criterium daarin is het al dan niet hebben van controle overeenkomstig artikel 1:14 WvV.

Deze nota heeft geenszins tot doel om zich uit te spreken over de grondwettigheid van de voorgestelde wetswijziging. Desalniettemin worden hieronder een aantal vragen geformuleerd die kunnen worden gericht aan de regering, die specifiek in verband met dit laatste aspect.

B. Interne meerwaarden – De dreigende toepassing van artikel 90, 1° WIB op interne meerwaarden zoals bedoeld in artikel 90, 9°, a) WIB

■ 1. Wettekst

21. In het Wetsvoorstel voorgestelde ontwerptekst – De relevante wettelijke bepaling in deze aangelegenheid betreft het nieuwe artikel 102 WIB (zoals zal worden gewijzigd bij Art. X10. van het voorontwerp van wet; p. 83 van het Wetsontwerp):

“Art. 102.

§ 1. *De in artikel 90, eerste lid, 9°, vermelde meerwaarden worden in aanmerking genomen naar het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa verkregen prijs en de aanschaffingswaarde.*

Onder aanschaffingswaarde wordt begrepen de prijs waartegen de belastingplichtige of zijn rechtsvoorganger die financiële activa onder bezwarende titel heeft verkregen.

[...]

§ 4. *In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, worden **de in artikel 90, eerste lid, 9°, bedoelde meerwaarden op financiële activa die werden verkregen voor 1 januari 2026**, in aanmerking genomen naar het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en **de waarde van deze financiële activa op 31 december 2025**.*

[...]”

22. Geldende bepalingen i.v.m. abnormaal beheer – Daarnaast is het in deze context tevens relevant te verwijzen naar de actuele artikelen 90, 1° en 97 WIB dat niet zal worden gewijzigd door het Wetsontwerp:

“Art. 90.

Diverse inkomsten zijn:

*1° Onverminderd het bepaalde in 1°bis, 1°ter, 8° en 10°, winst of baten, hoe ook genaamd, die zelfs occasioneel of toevallig, buiten het uitoefenen van een beroeps-werkzaamheid, voortkomen uit enige prestatie, verrichting of speculatie of uit diensten bewezen aan derden, daaronder **niet begrepen normale verrichtingen van beheer van een privé-vermogen bestaande uit onroerende goederen, portefeuillewaarden en roerende voorwerpen.**”*

“Art. 97.

*§ 1 De in artikel 90, eerste lid, 1° vermelde inkomsten worden naar het netto bedrag ervan in aanmerking genomen, dit is het **bruto bedrag verminderd met de kosten waarvan de belastingplichtige het bewijs levert dat zij tijdens het belastbare tijdperk zijn gedaan of gedragen om die inkomsten te verkrijgen of te behouden.**”*

■ 2. Fiscale analyse van de interactie tussen het huidige artikel 90, 1° WIB en het nieuwe artikel 90, 9°, a) WIB

23. Parallel functioneren van meerdere meerwaardebelastingen – In aanvulling op de analyse die hierboven werd gemaakt omtrent het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling van artikel 90, 9°, a) WIB, is het noodzakelijk in te gaan op de wisselwerking die zal bestaan tussen dit artikel 90, 9°, a) WIB enerzijds en het klassieke abnormaal beheer onder artikel 90, 1° WIB.

Op het eerste zicht zou men zich de vraag kunnen stellen of dit onderscheid wel relevant is, daar de gerealiseerde meerwaarden onder beiden regimes (zowel het abnormaal beheer van het privévermogen onder artikel 90, 1° als het fiscaal misbruik onder 9°) worden getaxeerd tegen 33%. Echter, het fundamentele verschil tussen beiden regimes zit niet in het toepasselijke tarief doch wel in omvang van de belaste meerwaarde.

In het voorgestelde nieuwe artikel 102, §4 WIB wordt voorzien in een overgangsregime waarbij alle nieuwe meerwaardebelastingen zoals die zijn opgenomen in artikel 90, 9° WIB slechts van toepassing zullen zijn op meerwaarden die worden opgebouwd vanaf 1 januari 2026. De historische meerwaarde die werd opgebouwd tot en met 31 december 2025 blijft definitief vrijgesteld van de nieuwe meerwaardebelasting. Dit geldt, bij afwezigheid van een uitzonderingsbepaling, ook voor de meerwaarden die worden getaxeerd onder de specifieke antimisbruikbepaling van artikel 90, 9°, a) WIB.

Dit is waar de regeling van artikel 90, 1° WIB enorm verschilt. De meerwaardebelasting die geldt in geval van abnormaal beheer van het privévermogen zal niet enkel betrekking hebben op de meerwaarden opgebouwd vanaf 1 januari 2026, maar ook op de historisch meerwaarden. Zeker op korte en middellange termijn zal de financiële impact van een belasting onder artikel 90, 1° WIB substantieel groter zijn dan een belasting onder artikel 90, 9°, a) WIB, ondanks hetzelfde tarief van 33%.

24. Herkwalificatie van meerwaarden onder artikel 90, 9° WIB naar meerwaarden onder artikel 90, 1° WIB

– Net zoals dat globaal genomen het geval is voor iedere meerwaarde die in beginsel belastbaar is onder het nieuwe artikel 90, 9° WIB, bestaat de vrees dat de belastingadministratie in de eerste jaren na de invoering van de nieuwe meerwaardebelasting zal focussen op de herkwalificatie van meerwaarden op financiële activa onder artikel 90, 9° WIB (die door iedere belastingplichtige vanaf aj. 2027 zal moeten worden aangegeven) naar een meerwaarde die voortkomt uit een verrichting van abnormaal beheer van het privévermogen. Niet enkel kan dit een impact hebben op het toepasselijke tarief, maar dus ook hoofdzakelijk op de omvang van de te belaste meerwaarde.

Deze vrees wordt tevens gevoed door twee specifieke factoren. Enerzijds is het begrip “abnormaal beheer van het privévermogen” specifiek met betrekking tot aandelen vaag en werd dit tot op heden weinig ontwikkeld in de rechtspraak en administratieve praktijk (met uitzondering van de door de Dienst Voorafgaande Beslissingen ontwikkelde praktijk). Anderzijds is het duidelijk dat de administratie hoge budgettaire verwachtingen heeft van de nieuwe meerwaardebelasting, dit terwijl deze belasting pas echt rendabel zal worden op lange termijn omwille van het fotomoment per 31 december 2025. Aandelentransacties die worden aangegeven onder artikel 90, 9° WIB alsnog taxeren onder artikel 90, 1° WIB zal een grote financiële impact hebben.

25. Specifieke problematiek met betrekking tot artikel 90, 9°, a) WIB

– Daar waar deze situatie en de daarmee verbonden conflicten onvermijdelijk lijken bij de invoering van een algemene meerwaardebelasting, gecombineerd met het behoud van artikel 90, 1° WIB, doet zich met betrekking tot de specifieke antimisbruikbepaling van artikel 90, 9°, a) WIB een groot probleem voor.

Hoewel de feitelijke en juridische correctheid hiervan eerder in deze nota reeds werd ontkracht, wordt in het Wetsontwerp op verschillende punten beweerd dat de specifieke antimisbruikbepaling een codificatie betreft van de reeds bestaande administratieve praktijk. Er wordt gesteld dat de zogenaamde interne meerwaarden “*quasi nooit leidden tot een ruling die een fiscale vrijstelling van de meerwaarde zou bevestigen*”, hetgeen dan (*a contrario*) zou moeten betekenen dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen het standpunt inneemt dat er bij interne meerwaarden sprake moet zijn van abnormaal beheer van het privévermogen.

Het statement dat artikel 90, 9°, a) WIB de administratieve praktijk codificeert is fout (deze gaat veel verder dan dat). De bewering dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen in situaties zoals bedoeld in artikel 90, 9°, a) WIB geen positieve rulings geeft over normaal beheer van het privévermogen, is fout (zie hierboven). De link die wordt gelegd tussen interne meerwaarden zoals beoogd door artikel 90, 9°, a) WIB en abnormaal beheer van het privévermogen, is onbestaande. Desalniettemin vormt de nonchalante en ongenueanceerde wijze waarop wordt verwezen naar de praktijk van de Dienst Voorafgaande Beslissingen, in de context van de ontwerpen specifieke antimisbruikbepaling, een acuut gevaar voor iedere belastingplichtige die ooit geconfronteerd zal worden met een belasting zoals bedoeld in artikel 90, 9°, a) WIB.

Omwille van de vage formulering opgenomen in de memorie van toelichting, die vermoedelijk het gevolg is van politieke compromis, doet de regering daadwerkelijk uitschijnen dat wanneer een verrichting valt onder de toepassing van de specifieke antimisbruikbepaling, dat deze naar alle waarschijnlijkheid ook een abnormaal karakter heeft onder 1°. Vanzelfsprekend kan dit onmogelijk de bedoeling zijn, daar dit er rechtlijnig toe zou leiden dat iedere aangifte onder artikel 90, 9°, a) WIB kan worden getaxeerd als een verrichting van abnormaal beheer onder artikel 90, 1° WIB, met alle gevolgen van dien.

26. Een rechtzetting is noodzakelijk – Een uitdrukkelijke rechtzetting en verduidelijking uitgaande van de regering is noodzakelijk om toekomstige conflicten te vermijden. Het is niet alleen onlogisch dat een link wordt gelegd tussen de twee stelsels (de regering beoogt met de specifieke antimisbruikbepaling een specifieke misbruiksituatie te tackelen waarbij dividenden worden omgezet in een belastingvrije meerwaarde, die dan in de regel kwalificeerde als normaal beheer van het privévermogen), maar teneinde de fundamentele rechten van iedere belastingplichtige te waarborgen is het ook essentieel dat een transparant fiscaal stelsel wordt gecreëerd dat rechtszekerheid biedt.

Een specifieke antimisbruikbepaling invoeren die vervolgens door de belastingadministratie structureel aan de kant kan worden geschoven om gebruik te maken van een budgettair interessanter alternatief (abnormaal beheer) zou de rechten van iedere belastingplichtige schenden (en daarnaast natuurlijk getuigen van een gebrek aan behoorlijk bestuur). Duiding hieromtrent is absoluut noodzakelijk.

27. Wat betreft de berekening van de belastbare basis bij toepassing van artikel

90, 1° WIB – Tot slot dient nog te worden gewezen om een merkwaardige lacune die zich voordoet in Wetsontwerp met betrekking tot de berekening van de belastbare basis bij toepassing van artikel 90, 1° WIB. De relevante bepaling betreft artikel 97 WIB die stelt dat men zal worden belast op het ontvangen nettobedrag, hetgeen overeenkomst met het ontvangen brutobedrag verminderd met de kosten waarvan de belastingplichtige het bewijs levert dat zij tijdens het belastbare tijdperk zijn gedaan of gedragen om die inkomsten te verkrijgen of te behouden.

Onder de huidige regelgeving worden meerwaarden op aandelen in geval van abnormaal beheer van het privévermogen belast op grond van artikel 90, 9° WIB, waarbij het huidige artikel 102, lid 1 WIB uitdrukkelijk voorziet in de volgende belastbare grondslag: *“De in artikel 90, eerste lid, 9°, vermelde meerwaarden worden in aanmerking genomen naar het verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen aandelen ontvangen prijs en de prijs waartegen de belastingplichtige of zijn rechtsvoorganger die aandelen onder bezwarende titel heeft verkregen.”* Er wordt aldus rekening gehouden met de aanschaffingsprijs van de betreffende aandelen.

Onder de nieuwe regelgeving wordt het huidige artikel 90, 9° WIB integraal vervangen door een algemene meerwaardebelasting, waarbij men voor wat betreft abnormaal beheer van het privévermogen zal terugvallen op artikel 90, 1° WIB. Echter, het bijhorende artikel in verband met de bepaling van de belastbare grondslag (artikel 97 WIB) wordt niet aangepast, hetgeen ertoe zou leiden dat wanneer er sprake is van abnormaal beheer van het privévermogen dat de belastingplichtige zal worden belast (tegen 33%) op de volledige aandelenprijs (minus eventuele kosten) onafhankelijk van de aanschaffingsprijs van de aandelen. Artikel 97 WIB houdt immers geen rekening met de aanschaffingsprijs van de verkochte aandelen.

Uitgaande van de geest van het Wetsontwerp, lijkt dit niet de bedoeling en zou het logisch zijn dat de inhoud van het huidige artikel 102 WIB wordt overgenomen in artikel 97 WIB (althans voor wat betreft meerwaarden op aandelen). Voorlopig is dat echter niet het geval.

Vragen aan de minister

III. Vragen aan de minister

28. Uitgaande van de voorgaande uiteenzetting en de fiscaaltechnische analyse van het toepassingsgebied van het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB, zouden de volgende verduidelijkende vragen kunnen worden gesteld aan de regering:

- Hoe dient het woord “samen met” zoals opgenomen in het voorgestelde artikel 90, 9°, a) WIB worden geïnterpreteerd? Verwijst dit naar het vennootschapsrechtelijk concept “gezamenlijke controle” zoals bedoeld in artikel 1:18 WvV, of volstaat het dat één van de opgesomde familieleden individueel controle heeft over de overnemende vennootschap?
- Op welke tijdstip dient de aan- of afwezigheid van vennootschapsrechtelijke controle zoals bedoeld in artikel 1:14 WvV te worden beoordeeld? Op het tijdstip van de overdracht zelf, of dient er ook rekening te worden gehouden met controlewijzigingen die onmiddellijk na de verkoop plaatsvinden (bv. de belastingplichtige treedt onmiddellijk na de verkoop toe tot de overnemende vennootschap)?
- Kan de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB worden vermeden indien de belastingplichtige aantoont dat de verkoop is ingegeven door niet-fiscale doeleinden en er aldus geen sprake is van fiscaal misbruik?
- In de memorie van toelichting wordt het volgende opgenomen: *“Dit stelsel zal evenwel niet worden toegepast indien bijvoorbeeld de ouders de aandelen van een familiale onderneming in het kader van een overdracht naar een volgende generatie overdragen aan de kinderen of de holdings van de kinderen. Dergelijke overdrachten kunnen wel onder het stelsel van aanmerkelijke belangen vallen”*. Wat dient er te worden begrepen onder “familiale onderneming” en “in het kader van een overdracht naar een volgende generatie”? Hoe kan een belastingplichtige het bewijs leveren dat een verrichting kadert in de overgang naar de volgende generatie?

- Verdergaand op de voorgaande vraag, kan er ooit sprake zijn van een overdracht van aandelen aan de kinderen van de belastingplichtige zonder dat dit kadert in “een overdracht naar volgende generatie”?
- Waarom wordt de uitzondering voor overdrachten die plaatsvinden in het kader van de overgang naar de volgende generatie niet ingeschreven in de wet zelf? Zal de loutere vermelding in de memorie van toelichting geen aanleiding geven tot rechtsonzekerheid? Of betreft de betreffende passage in de memorie van toelichting louter een voorbeeldsituatie die sowieso niet onder de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB valt?
- Artikel 90, 9°, a) WIB voorziet in een vermoeden van fiscaal misbruik dat niet door de belastingplichtige kan worden weerlegd. Hoe kan dit worden gerijmd met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, rekening houdende met de recent Arrest nr. 117/2025 van 18 september 2025 van het Grondwettelijk Hof waarbij een deel van Kaaimantaks 2.1 specifiek om die reden werd vernietigd?
- Kan worden bevestigd dat het feit dat een situatie of verrichting onder de toepassing valt van artikel 90, 9°, a) WIB geen indicatie vormt van de eventuele kwalificatie van de verrichting als verrichting van abnormaal beheer zoals bedoeld in artikel 90, 1° WIB?
- Kan worden bevestigd dat artikel 90, 9°, a) WIB er enkel toe strekt om de specifiek in de memorie van toelichting omschreven situatie van fiscaal misbruik te voorkomen en te taxeren, en dat deze specifieke antimisbruikbepaling op zichzelf niet in verband staat met het concept van abnormaal beheer van het privévermogen zoals bedoeld artikel 90, 1° WIB?
- Waarom het huidige artikel 97 WIB in het kader van het Wetsontwerp niet aangepast, dienwijze dat de belastbare grondslag voor de berekening van meerwaarden op aandelen die worden gerealiseerd in het kader van abnormaal beheer van het privévermogen kan worden berekend overeenkomstig het actuele artikel 102 WIB dat specifiek betrekking heeft op meerwaarden op financiële activa zoals bedoeld in het huidige artikel 90, 9° WIB?

IV. Voorgestelde amendementen

29. Uitgaande van de door de regering omschreven specifieke doelstellingen van artikel 90, 9°, a) WIB, doch rekening houdende met de voorgaande analyse, wordt een mogelijk amendement voorgesteld dat kan worden doorgevoerd aan de ontwerp-tekst, teneinde tegemoet te komen aan (een deel van) de hierboven geformuleerde bezorgdheden:

° meerwaarden die buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen, zijn verwezenlijkt naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van:

a) aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd, door een overdrager aan een overnemer waarover de overdrager rechtstreeks of onrechtstreeks controle in rechte uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14, §2, 1° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, tenzij de overdrager bewijst, met alle middelen van recht, dat de rechtshandeling door andere motieven verantwoord is dan het ontwijken van inkomstenbelasting.”

De concrete wijzigingen die er zo aldus worden doorgevoerd in vergelijking met het artikel 90, 9°, a) WIB zoals voorgesteld, kunnen als volgt worden samengevat:

- Enkel wanneer de verkoper zelf controle heeft op de overnemende vennootschap, vindt het artikel toepassing. De uitbreiding naar familieleden zoals wordt voorzien in het actuele Wetsontwerp is verwarrend, en vormt daarenboven een excessieve uitbreiding van het toepassingsgebied van de specifieke antimisbruikbepaling. De toepassing van het artikel beperken tot de door de belastingplichtige zelf gecontroleerde vennootschappen is logischer en duidelijker, en zal zorgen voor rechtszekerheid. Mocht de belastingplichtige de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB trachten te omzeilen door te verkopen aan vennootschap die hij of zijn familieleden controleren, kan artikel 344 WIB alsnog worden toegepast.

- Het controlebegrip wordt beperkt tot de situaties bedoeld in artikel 1:14, §2, 1° WV: *“wanneer zij voortvloeit uit het bezit van de meerderheid van de stem-rechten verbonden aan het totaal van de aandelen of andere effecten van de betrokken vennootschap”*. Uitgaande van de doelstelling van de regering, lijkt het proportioneel om in deze situatie een vermoeden van belastingontwijking in te bouwen. Vermoeden dat er sprake is van fiscaal misbruik bij een verkoop door een belastingplichtige aan een vennootschap waarvan hij zelf meer dan de helft van de aandelen aanhoudt, ligt wel in lijn met de administratieve praktijk.
- Daar het voorzien in een onweerlegbaar vermoeden van belastingontwijking in de regel disproportioneel is, wordt voorzien in de mogelijkheid om te bewijzen dat er andere motieven ten grondslag liggen aan de uitgevoerde verrichting. Zo kan de toepassing van artikel 90, 9°, a) WIB worden vermeden, hetgeen toelaat om de toepassing ervan te beperken tot de situaties van eigenlijk fiscaal misbruik.

Het voorgaande creëert een evenwichtige bepaling die beantwoordt aan de door de regering vooropgestelde doelstelling, zonder evenwel toepassing te vinden op situaties die daarbuiten vallen.

V. Relevante fragmenten uit het Wetsvoorstel

30. Er wordt verwezen naar het volgende fragment uit het voorontwerp van wet opgenomen in het Wetsvoorstel (p. 79; p. 83 en p. 86 van het Wetsvoorstel):

Art. X3. Artikel 90, eerste lid, 9°, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 11 december 2008 en gewijzigd bij de wet van 17 maart 2019, wordt vervangen als volgt:

“9° meerwaarden die buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen, zijn verwezenlijkt naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van:

a) aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd, door een overdrager die alleen of samen met zijn echtgenoot of zijn afstammelingen, zijn ascendenten, zijn zijverwanten tot en met de tweede graad en die van zijn echtgenoot op de overnemer rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;

Art. X3. L'article 90, alinéa 1er, 9°, du même Code, remplacé par la loi du 11 décembre 2008 et modifié par la loi du 17 mars 2019, est remplacé par ce qui suit:

“9° les plus-values qui sont réalisées, en dehors de l'exercice d'une activité professionnelle et dans le cadre de la gestion normale d'un patrimoine privé, à l'occasion de la cession à titre onéreux:

a) d'actions, parts et parts bénéficiaires, quelle que soit leur dénomination, par un cédant qui, à lui seul ou avec son conjoint, ses descendants, ascendants et collatéraux jusqu'au deuxième degré inclusivement et ceux de son conjoint, exerce sur le cessionnaire un contrôle direct ou indirect au sens de l'article 1:14 du Code des sociétés et associations;

Art. X10. Artikel 102, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 10 augustus 2001, 22 december 2009, 26 december 2015 en 25 december 2016, wordt vervangen als volgt:

"Art. 102. § 1. De in artikel 90, eerste lid, 9°, vermelde meerwaarden worden in aanmerking genomen naar het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa verkregen prijs en de aanschaffingswaarde.

Onder aanschaffingswaarde wordt begrepen de prijs waartegen de belastingplichtige of zijn rechtsvoorganger die financiële activa onder bezwarende titel heeft verkregen.

In afwijking van het tweede lid, wordt onder aanschaffingswaarde begrepen:

a) voor aandelen of met aandelen gelijkgestelde instrumenten die werden verkregen onder het toepassingsgebied van de artikelen 41 tot 47 van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, de waarde op het moment van de uitoefening van de optie;

b) voor de aandelen of met aandelen gelijkgestelde instrumenten die onder het toepassingsgebied vallen van artikelen 48 tot 49 van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, en andere aandelen of met aandelen gelijkgestelde instrumenten ontvangen met prijsreductie, de waarde van het aandeel of met aandelen gelijkgestelde instrument op het moment van verwerving;

c) voor opties die werden ontvangen onder het toepassingsgebied van de artikelen 41 tot 47 van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, de marktwaarde op het moment van mogelijke uitoefening van de optie;

Art. X10. L'article 102, du même Code, modifié par les lois des 10 août 2001, 22 décembre 2009, 26 décembre 2015 et 25 décembre 2016, est remplacé par ce qui suit:

"Art. 102. § 1er. Les plus-values visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, s'entendent de la différence positive entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, en rémunération des actifs financiers cédés et la valeur d'acquisition.

Par valeur d'acquisition, on entend le prix auquel le contribuable ou son prédécesseur en droit a acquis à titre onéreux ces actifs financiers.

Par dérogation à l'alinéa 2, la valeur d'acquisition s'entend:

a) pour les actions et les instruments assimilés à des actions reçues dans le cadre des articles 41 à 47 de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses, de la valeur au moment de l'exercice de l'option;

b) pour les actions et les instruments assimilés à des actions reçues dans le cadre des articles 48 à 49 de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses, et pour les autres actions et instruments assimilés à des actions reçues avec une réduction de prix, de la valeur de l'action ou l'instrument assimilé à des actions au moment de l'acquisition;

c) pour les options reçues dans le cadre des articles 41 à 47 de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action pour l'emploi 1998 et portant des dispositions diverses, de la valeur de marché au moment où l'option peut être exercée;

d) voor aandelen als bedoeld in artikel 96/2, 4°, de aanschaffingswaarde van de oorspronkelijk gehouden aandelen.

Indien de belastingplichtige meerdere identieke financiële activa aanhoudt, wordt het eerst verkregen financieel actief geacht het eerst overgedragen financieel actief te zijn.

Indien de in deze paragraaf bedoelde bedragen zijn uitgedrukt in vreemde valuta, worden zij omgezet naar euro aan de wisselkoers die geldt op het moment van de aankoop en verwezenlijking van het financieel actief.

Wanneer de aanschaffingswaarde bedoeld in het eerste lid niet op basis van bewijskrachtige gegevens wordt bepaald, stemt de belastbare meerwaarde overeen met de prijs zoals bepaald in het eerste lid.

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid:

— in de gevallen zoals bedoeld in artikel 92, § 2, 1°, worden de meerwaarden bedoeld in artikel 90, eerste lid, 9°, naar het positieve verschil tussen de kapitalen of de uitgekeerde afkoopwaarden, contant, in titels of onder een andere vormen en het totaal van de gestorte premies in aanmerking genomen;

— in de gevallen zoals bedoeld in artikel 92, § 2, 2°, wordt de ontvangen prijs gelijkgesteld met de waarde van het financieel actief op het moment van het met een overdracht ten bezwarende titel gelijkgestelde feit.

§ 3. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, en behoudens in de situatie bedoeld in artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°, is de prijs aan dewelke de belastingplichtige of zijn rechtsvoorganger een financieel actief onder bezwarende titel heeft verkregen, gelijk aan zijn waarde op de eerste dag van de onderwerping van de belastingplichtige aan de personenbelasting in geval van de overbrenging door die laatste van zijn woonplaats of zetel van fortuin naar België.

In situaties gevisieerd door artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°, mag het bedrag van de aanschaffingswaarde vermeerderd worden met het bedrag dat als belastbare grondslag heeft gediend bij de effectieve heffing van een buitenlandse belasting die van gelijke aard is als de heffing bedoeld in artikel 90, lid 1, 9°.

d) pour les actions visées à l'article 96/2, 4°, de la valeur d'acquisition des actions initialement détenues.

Lorsque le contribuable détient plusieurs actifs financiers identiques acquis successivement, le premier actif financier acquis est censé être le premier actif financier cédé.

Lorsque les montants visés au présent paragraphe sont libellés en monnaie étrangère, ils sont convertis en euro au cours du change au moment de l'achat et de la réalisation de l'actif financier.

Lorsque la valeur d'acquisition visée à l'alinéa 1er n'est pas déterminée sur la base de données probantes, la plus-value imposable correspond au prix tel que déterminé à l'alinéa 1er.

§ 2. Par dérogation au paragraphe 1er, alinéa 1er:

— dans les cas visés à l'article 92, § 2, 1°, les plus-values visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, s'entendent de la différence positive entre les capitaux et les valeurs de rachat liquidées, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, et l'ensemble des primes versées;

— dans les cas visés à l'article 92, § 2, 2°, le prix reçu est censé être égal à la valeur de l'actif financier au moment des faits assimilés à une cession à titre onéreux.

§ 3. Par dérogation au paragraphe 1er, alinéa 1er, et sauf dans la situation visée à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 1°, le prix auquel le contribuable ou son prédécesseur en droit est censé avoir acquis un actif financier à titre onéreux est égal à sa valeur au premier jour d'assujettissement du contribuable à l'impôt des personnes physiques en cas de transfert en Belgique par ce dernier de sa résidence ou du siège de sa fortune.

Dans les situations visées à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 2°, le montant de la valeur d'acquisition peut être augmenté du montant ayant servi de base imposable à l'imposition effective d'un impôt étranger de même nature que celui visé à l'article 90, alinéa 1er, 9°.

§ 4. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, worden de in artikel 90, eerste lid, 9°, bedoelde meerwaarden op financiële activa die werden verkregen voor 1 januari 2026, in aanmerking genomen naar het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de waarde van deze financiële activa op 31 december 2025.

Voor de toepassing van het eerste lid, en onder voorbehoud van paragraaf 3, wordt de waarde van financiële activa op 31 december 2025 bepaald op basis van:

1° voor de financiële activa die genoteerd zijn op een gereguleerde markt of op enige andere openbare, regelmatig werkende markt, de laatste slotkoers van het jaar 2025;

2° voor de financiële activa als bedoeld in artikel 92, § 1, b), de inventarisreserve zoals gedefinieerd in bijlage 2, punt 28, van het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit of gelijkaardige bepalingen naar buitenlands recht of de som van de door de verzekeringsnemer gestorte premies indien deze hoger is;

3° voor de financiële activa die niet genoteerd zijn op een gereguleerde markt of op enige andere openbare, regelmatig werkende markt, de hoogste van de volgende waarden:

a) de waarde gehanteerd bij een overdracht onder zwarende titel van dezelfde financiële activa tussen volstrekt onafhankelijke partijen, of naar aanleiding van de oprichting van de vennootschap of de laatste verhoging van haar kapitaal die plaatsvond tussen 1 januari 2025 en 31 december 2025;

b) de waarde die het resultaat is van de toepassing van een waarderingsformule vastgesteld in een contract of in een contractueel aanbod van verkoopoptie met betrekking tot deze financiële activa dat inwerking is op 1 januari 2026;

c) wat aandelen en met aandelen gelijkgestelde instrumenten betreft het eigen vermogen verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan vier keer de EBITDA, bedoeld in artikel 275°, § 2, derde lid, van het laatste boekjaar afgesloten voor 1 januari 2026.

Bij afwijking van het tweede lid, 3°, c) kan de belastingplichtige de waarde van aandelen en met aandelen gelijkgestelde instrumenten vaststellen als zijnde gelijk aan hun waarde op 31 december 2025, zoals bepaald uiterlijk op 31 december 2026 door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is of een onafhankelijke gecertificeerd accountant.

§ 4. Par dérogation au paragraphe 1er, alinéa 1er, les plus-values visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, sur des actifs financiers, acquis avant le 1er janvier 2026 s'entendent de la différence positive entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, en rémunération des actifs financiers cédés, et la valeur de ces actifs financiers au 31 décembre 2025.

Pour l'application de l'alinéa 1er, et sous réserve du paragraphe 3, la valeur des actifs financiers au 31 décembre 2025 est fixée:

1° pour les actifs financiers cotés sur un marché réglementé ou sur tout autre marché ouvert régulièrement actif, au dernier cours de clôture de l'année 2025;

2° pour les actifs financiers visés à l'article 92, § 1er, b), la réserve d'inventaire telle que définie à l'annexe 2, point 28, de l'arrêté royal du 14 novembre 2003 relatif à l'activité d'assurance sur la vie ou des dispositions similaires de droit étranger ou la somme des primes versés par le preneur d'assurance, au 31 décembre 2025 si ce montant est plus élevé;

3° pour les actifs financiers non cotés sur un marché réglementé ou sur tout autre marché public fonctionnant régulièrement, à la valeur la plus élevée des valeurs suivantes:

a) la valeur appliquée à une cession à titre onéreux des mêmes actifs financiers entre des parties totalement indépendantes, ou à l'occasion d'une augmentation de capital ou de la constitution d'une société, qui a eu lieu entre le 1er janvier 2025 et le 31 décembre 2025;

b) la valeur résultant de l'application d'une formule d'évaluation établie dans un contrat ou dans une offre contractuelle d'option de vente portant sur ces actifs financiers en vigueur le 1er janvier 2026;

c) en ce qui concerne les actions et les instruments assimilés à des actions, les fonds propres augmentés d'un montant égal à quatre fois l'EBITDA, visé à l'article 275°, § 2, alinéa 3, du dernier exercice clôturé avant le 1er janvier 2026.

Par dérogation à l'alinéa 2, 3°, c), le contribuable peut déterminer la valeur des actions et les instruments assimilés à des actions comme étant égale à leur valeur au 31 décembre 2025, telle que déterminée au plus tard le 31 décembre 2026 par un réviseur d'entreprises qui n'est pas le commissaire ou un expert-comptable indépendant certifié.

Voor de overdrachten die plaatsvinden tot en met 31 december 2030 van financiële activa die vóór 1 januari 2026 zijn verworven, kan de in het eerste lid bedoelde meerwaarde, op verzoek van de belastingplichtige, worden begrepen als het positieve verschil tussen de verkregen prijs, in geld, in effecten of in enige andere vorm, als vergoeding voor de vervreemde financiële activa, en de aanschaffingswaarde van deze financiële activa zoals aangetoond door de belastingplichtige.

§ 5. De in artikel 90, eerste lid, 9°, a), b) en c), bedoelde meerwaarden worden verminderd met de minderwaarden op financiële activa die onder het toepassingsgebied van artikel 90, eerste lid, 9°, a), b) of c) vallen en die werden verwezenlijkt door dezelfde belastingplichtige in de loop van hetzelfde belastbare tijdperk binnen dezelfde categorie bedoeld in artikel 90, eerste lid, 9°, a), b) of c).

De minderwaarde is het negatieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de aanschaffingswaarde voor zover deze aanschaffingswaarde wordt bewezen door de belastingplichtige.

De minderwaarde is het negatieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de aanschaffingswaarde voor zover deze aanschaffingswaarde wordt bewezen door de belastingplichtige.

Voor de financiële activa die werden verkregen voor 1 januari 2026 is de minderwaarde het negatieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de waarde van deze financiële activa op 31 december 2025.

Voor de berekening van de meerwaarde en de minderwaarde wordt de gemiddelde aanschaffingswaarde per financieel actief dat in het bezit is van de belastingplichtige op 31 december 2025 gehanteerd.”

Art. X12. In artikel 171, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van [...], worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de bepaling onder 1°, a), worden de woorden “9°, eerste streepje” vervangen door de woorden “9°, a”;

Pour les cessions réalisées jusqu’au 31 décembre 2030 sur des actifs financiers acquis avant le 1er janvier 2026, la plus-value visée à l’alinéa 1er peut s’entendre, à la demande du contribuable, de la différence positive entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, en rémunération des actifs financiers cédés, et la valeur d’acquisition de ces actifs financiers telle qu’elle est démontrée par le contribuable..

§ 5. Les plus-values visées à l’article 90, alinéa 1er, 9°, a), b) et c), sont diminuées des moins-values sur des actifs financiers tombant sous le champ d’application de l’article 90, alinéa 1er, 9°, a), b) ou c), réalisées par le même contribuable au cours de la même période imposable dans la même catégorie visée à l’article 90, alinéa 1er, 9°, a), b) ou c).

La moins-value est la différence négative entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, en rémunération des actifs financiers cédés et la valeur d’acquisition pour autant que la valeur d’acquisition soit démontrée par le contribuable.

La moins-value est la différence négative entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, en rémunération des actifs financiers cédés et la valeur d’acquisition pour autant que la valeur d’acquisition soit démontrée par le contribuable.

Pour les actifs financiers acquis avant le 1er janvier 2026, la moins-value s’entend de la différence négative entre le prix reçu en espèces, en titres ou sous toute autre forme et la valeur de ces actifs financiers au 31 décembre 2025.

Pour le calcul de la plus-value et de la moins-value, la valeur d’acquisition moyenne par actif financier détenu par le contribuable au 31 décembre 2025 est prise en compte.”

Art. X12. Dans l’article 171, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du [...], les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 1°, a), les mots “9°, premier tiret” sont remplacés par les mots “9°, a”;

31. Eveneens wordt verwezen naar de volgende fragmenten uit de memorie van toelichting opgenomen in het Wetsvoorstel (p. 15-17 van het Wetsvoorstel):

Art. 3.2

Dit artikel wijzigt artikel 90, eerste lid, 9°, WIB 92 zodat voortaan meerwaarden buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van een privévermogen door dit artikel worden beoogd.

Voortaan worden drie types van overdrachten onder bezwarende titel voorzien die elkaar uitsluiten. Een overdracht onder bezwarende titel kan slechts onder één bepaling vallen, met name de meest specifieke. Zo betreft het eerste type van overdracht de interne meerwaarden (A.), het tweede type de meerwaarden die worden verwezenlijkt op bepaalde aanmerkelijke deelnemingen (B.), terwijl het derde en laatste type van overdracht (C.) zowel een residuaire als algemene functie heeft, waarbij alle meerwaarden op financiële activa die niet door A of B worden beoogd, worden omvat.

A. De meerwaarden op financiële activa: regeling voor interne meerwaarden

Ter herinnering, een interne meerwaarde bestaat in de overdracht van aandelen door een belastingplichtige aan een vennootschap die hij zelf of samen met zijn familie rechtstreeks of onrechtstreeks controleert. Deze overdracht kan gebeuren door een inbreng of een verkoop.

Door de aanpassing van artikel 184, vierde lid, WIB 92, via de programmawet van 25 december 2016, heeft de wetgever reeds een einde gemaakt aan het fiscaal voordelige karakter van de interne meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een inbreng van aandelen, de creatie van werkelijk gestort kapitaal en een latere kapitaalvermindering vrij van roerende voorheffing. In combinatie met de toepassing van artikel 18, tweede lid, WIB 92, waarbij de vennootschapsrechtelijke kapitaalvermindering vanuit een fiscaal oogpunt proportioneel

Art. 3.2

°Cet article modifie l'article 90, alinéa 1er, 9°, CIR 92 de sorte que les plus-values qui ne sont pas liées à l'exercice d'une activité professionnelle et entrent dans le cadre d'opérations normales d'un patrimoine privé soient couvertes par cet article.

Désormais, trois types de cessions à titre onéreux sont prévus, qui s'excluent mutuellement. Une cession à titre onéreux ne peut relever que d'une seule disposition, à savoir la plus spécifique. Ainsi, le premier type de cession couvre les plus-values internes (A.), le deuxième type couvre les plus-values réalisées sur certaines participations substantielles (B.), tandis que le troisième et dernier type de cession (C.) a une fonction à la fois résiduaire et générale, couvrant toutes les plus-values sur les actifs financiers non visés par A ou B.

A. Plus-values sur actifs financiers: régime des plus-values internes

Pour rappel, une plus-value interne consiste en la cession d'actions par un contribuable à une société qu'il contrôle directement ou indirectement lui-même ou avec sa famille. Cette cession peut se faire par apport ou par vente.

En modifiant l'article 184, alinéa 4, CIR 92, via la loi-programme du 25 décembre 2016, le législateur a déjà mis fin au caractère fiscalement avantageux des plus-values internes réalisées à la suite d'un apport d'actions, de la constitution d'un capital réellement libéré et d'une réduction de capital subséquente en franchise de précompte mobilier. Combinée à l'application de l'article 18, alinéa 2, du CIR 92, selon lequel la réduction du capital social est attribuée proportionnellement au capital libéré et aux réserves taxés d'un point de vue fiscal, la possibilité de

wordt toegerekend op het gestorte kapitaal en op de belaste reserves, werd de mogelijkheid om de nettowinst van een werkvennootschap belastingvrij op te stromen naar een (familiale) holdingvennootschap gevolgd door een belastingvrije kapitaalvermindering bijgevolg quasi uitgesloten. Dit type van meerwaarden wordt dan ook expliciet uitgesloten uit het toepassingsgebied van de nieuwe regeling (cf. *infra*, artikel 9) aangezien de meerwaarde bij kapitaalvermindering quasi volledig zal worden belast aan de gewone tarieven van de roerende voorheffing.

Wat betreft de interne meerwaarden die worden verwezenlijkt naar aanleiding van een verkoop van aandelen, bleef het principe dat deze van belasting werden vrijgesteld tenzij zij het normaal beheer van een privévermogen te buiten gingen. Dit mechanisme werd ook bestreden door de toepassing van artikel 344 WIB 92, teneinde de vrijgestelde terugbetaling van de rekening-courant die doorgaans op het niveau van de holding werd gecreëerd ten gunste van de aandeelhouder naar aanleiding van de overdracht—de terugbetaling veelal gefinancierd door het via de DBI-regeling belastingvrij upstreamen van reserves van de overgedragen vennootschap naar de holdingvennootschap, te herkwalificeren als dividenduitkering onderworpen aan de roerende voorheffing.

Om te vermijden dat dit type van meerwaarden op aandelen onder de algemene regeling zou vallen en om bovendien te voorkomen dat een beroep moet worden gedaan op de algemene antimisbruikbepaling, wordt een specifieke regeling voorzien voor de interne meerwaarden gerealiseerd bij verkoop. Deze specifieke regeling bevestigt eigenlijk de thans reeds door de Dienst Voorafgaande Beslissingen in fiscale zaken toegepaste voorzichtige benadering waarbij verkopen van aandelen in het kader van een interne meerwaarde quasi nooit leidden tot een ruling die een fiscale vrijstelling van de meerwaarde zou bevestigen.

Wanneer een meerwaarde op aandelen wordt gerealiseerd door een belastingplichtige door de overdracht van zijn aandelen aan een vennootschap waarover hijzelf of samen met zijn echtgenoot of zijn afstamme-

transférer le bénéfice net d'une société de travailleurs en franchise d'impôt à une société holding (familiale), suivie d'une réduction de capital en franchise d'impôt, était par conséquent pratiquement exclue. Ce type de plus-values est donc explicitement exclu du champ d'application de la nouvelle réglementation (cf. *infra*, article 9) puisque les plus-values réalisées lors d'une réduction de capital seront imposées quasi entièrement aux taux ordinaires du précompte mobilier.

Quant aux plus-values internes réalisées à la suite d'une vente d'actions, le principe demeurait qu'elles sont exonérées d'impôt sauf si elles dépassent la gestion normale d'un patrimoine privé. Ce mécanisme a également été remis en cause par l'application de l'article 344, CIR 92, pour requalifier en distribution de dividendes soumise au précompte mobilier le remboursement de compte courant exonéré généralement créé au niveau du holding en faveur de l'actionnaire à la suite de la cession – remboursement souvent financé par une remontée de réserves en franchise d'impôt de la société cédée vers le holding via le régime de la RDT.

Afin d'éviter que ce type de plus-values sur actions ne soit couvert par le régime général mais également d'éviter de devoir recourir à la disposition générale anti-abus, un régime spécifique est prévu pour les plus-values internes réalisées dans le cadre d'une vente. Cette disposition spécifique confirme en réalité l'approche prudente actuellement déjà appliquée par le Service des Décisions Anticipées en matière fiscale, selon laquelle les ventes d'actions dans le cadre d'une plus-value interne ne conduisaient quasi jamais à une décision anticipée confirmant une exonération fiscale de ladite plus-value.

Lorsqu'une plus-value sur actions est réalisée par un contribuable à l'occasion de la cession de ses actions à une société sur laquelle il exerce, directement ou indirectement, lui-même ou avec son conjoint ou ses

lingen, zijn ascendenten, zijn zijverwanten tot en met de tweede graad en die van zijn echtgenoot rechtstreeks op onrechtstreeks controle uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, zal de volledige gerealiseerde meerwaarde voortaan automatisch en volledig worden onderworpen aan een afzonderlijke aanslagvoet van 33 pct. Zoals gezegd vormt deze bepaling in wezen een bevestiging van de feitelijke toestand vandaag.

Het gebruik van een specifieke categorie voor interne meerwaarden die worden verwezenlijkt door verkoop is verantwoord door het feit dat dit type verrichting geen economische verantwoording heeft en met een zuiver fiscaal doel wordt gesteld.

Dit stelsel zal bijvoorbeeld worden toegepast in hoofde van X, een natuurlijke persoon die 100 pct. aandeelhouder is van een werkvennootschap, wanneer hij al zijn aandelen verkoopt aan een holdingvennootschap waarin X, alleen of samen met zijn naaste familie de meerderheid van de aandelen aanhoudt. Het zal ook worden toegepast wanneer X een minderheidsparticipatie in de werkvennootschap verkoopt aan de holdingvennootschap, vermits het enige criterium ter zake is dat X, alleen of samen met zijn naaste familie, controle uitoefent op de holdingvennootschap.

Dit stelsel zal evenwel niet worden toegepast indien bijvoorbeeld de ouders de aandelen van een familiale onderneming in het kader van een overdracht naar een volgende generatie overdragen aan de kinderen of de holdings van de kinderen. Dergelijke overdrachten kunnen wel onder het stelsel van aanmerkelijke belangen vallen (zie hieronder B.).

Indien na de verkoop van de aandelen door de ouders aan de kinderen of de holdings van de kinderen de ontvangen verkoopprijs of openstaande rekening courant wordt overgedragen aan de kinderen zou de administratie op basis van de algemene antimisbruikbepaling van artikel 344 WIB 92 de verrichting alsnog kunnen vatten als interne meerwaarde.

descendants, ascendants, collatéraux jusqu'au deuxième degré inclusivement et ceux de son conjoint, le contrôle visé à l'article 1:14 du Code des sociétés et associations, la totalité de la plus-value réalisée sera désormais soumise de plein droit et intégralement à un taux d'imposition distinct de 33 p.c. Comme indiqué, cette disposition constitue en soi une confirmation de la situation de fait actuelle.

L'utilisation d'une catégorie spécifique pour les plus-values internes réalisées par le biais de ventes se justifie par le fait que ce type d'opération n'a pas de justification économique et qu'elle est effectuée dans un but exclusivement fiscal.

Ce système sera appliqué, par exemple, dans le cas de X, une personne physique qui est actionnaire à 100 p.c. d'une société d'exploitation, lorsqu'il vend toutes ses actions à une société holding dans laquelle X, seul ou avec ses proches, détient la majorité des actions. Il sera également appliqué lorsque X vend une participation minoritaire dans la société d'exploitation à la société holding, puisque le seul critère pertinent en la matière est que X, seul ou avec ses proches, exerce un contrôle sur la société holding.

Ce régime ne sera toutefois pas applicable, par exemple, lorsque les parents cèdent les actions d'une entreprise familiale dans le cadre d'une cession à la génération suivante, au profit des enfants ou des holdings détenues par ceux-ci. De telles cessions peuvent néanmoins relever du régime des participations substantielles (voir ci-dessous B.).

Si, après la vente des actions par les parents aux enfants ou aux holdings de ces derniers, le prix de vente reçu ou le solde du compte courant est ensuite donné aux enfants, l'administration pourrait, sur la base de la disposition générale anti-abus de l'article 344, CIR 92, requalifier l'opération en plus-value interne.

32. Tot slot wordt verwezen naar Artikel X3 van het Advies van de Raad van State (p. 128-130 van het Wetsontwerp):

Artikel X3

19. Artikel X3 van het voorontwerp vervangt artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 en bepaalt welke overdrachten ten bezwarende titel van financiële activa onder het toepassingsgebied van de ontworpen meerwaardebelasting vallen. Zo vallen “interne meerwaarden” onder het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 onder een tarief van 33 % (ontworpen artikel 171, 1°, van het WIB 92 in artikel X12 van het voorontwerp). Voor “interne meerwaarden” als gevolg van een inbreng geldt evenwel een bijzondere regeling in de vennootschapsbelasting (artikel 184, vierde lid, van het WIB 92) (zie tevens het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 4°, van het WIB 92 in artikel X9 van het voorontwerp).

In de memorie van toelichting wordt de volgende verantwoording gegeven voor het ontworpen regime van de belastbaarheid van de “interne meerwaarden”: “Het gebruik van een specifieke categorie voor interne meerwaarden die worden verwezenlijkt door verkoop is verantwoord door het feit dat dit type verrichting over het algemeen geen economische verantwoording heeft en met een zuiver fiscaal doel wordt gesteld”. De woorden “over het algemeen” lijken te impliceren dat het *a contrario* soms niet zo is.

Gevraagd of de ontworpen regeling een onweerlegbaar vermoeden van belastingontwijking inhoudt en gevraagd waarom in dat geval niet wordt voorzien in de mogelijkheid voor de betrokkenen om aan te tonen dat er wel een economische verantwoording voor de verrichting is, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Ook de inbreng van aandelen vallen principieel onder het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a (artikel X 3). In toepassing van artikel 96/2, 4° of artikel 95 worden ze evenwel vrijgesteld. Bij de inbreng van aandelen is er geen step-up van fiscaal gestort kapitaal en bij een latere uitkering via kapitaalsvermindering zal er dus steeds een roerend inkomen (eventueel prorata) en roerende voorheffing van toepassing zijn. Dit is een algemene maatregel van toepassing op alle inbrengen van aandelen al dan niet interne meerwaarden of niet.

Article X3

19. L'article X3 de l'avant-projet remplace l'article 90, alinéa 1er, 9°, du CIR 92 et précise quelles cessions à titre onéreux d'actifs financiers relèvent du champ d'application de l'impôt sur les plus-values en projet. Ainsi, les “plus-values internes” visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 sont soumises à un taux de 33 % (article 171, 1°, en projet, du CIR 92 à l'article X12 de l'avant-projet). Un régime particulier dans le cadre de l'impôt des sociétés est toutefois applicable aux “plus-values internes” résultant d'un apport (article 184, alinéa 4, du CIR 92) (voir également l'article 96/2, alinéa 1er, 4°, en projet, du CIR 92 à l'article X9 de l'avant-projet).

L'exposé des motifs justifie le régime en projet d'imposition des “plus-values internes” comme suit: “L'utilisation d'une catégorie spécifique pour les plus-values internes réalisées par le biais de ventes se justifie par le fait que ce type d'opération n'a généralement pas de justification économique et qu'elle est effectuée dans un but exclusivement fiscal”. Le mot “généralement” semble impliquer qu'*a contrario*, tel n'est parfois pas le cas.

À la question de savoir si le régime en projet implique une présomption irréfragable d'évasion fiscale et pourquoi, dans ce cas, il n'est pas prévu que les personnes concernées aient la possibilité de démontrer que l'opération est bel et bien justifiée économiquement, le délégué a répondu ce qui suit:

“Ook de inbreng van aandelen vallen principieel onder het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a (artikel X 3). In toepassing van artikel 96/2, 4° of artikel 95 worden ze evenwel vrijgesteld. Bij de inbreng van aandelen is er geen step-up van fiscaal gestort kapitaal en bij een latere uitkering via kapitaalsvermindering zal er dus steeds een roerend inkomen (eventueel prorata) en roerende voorheffing van toepassing zijn. Dit is een algemene maatregel van toepassing op alle inbrengen van aandelen al dan niet interne meerwaarden of niet.

Met de nieuwe wettelijke bepaling inzake interne meerwaarden wil de wetgever de huidige administratieve praktijk inzake verkoop van aandelen verankeren in een wettekst hetgeen tot meer rechtszekerheid moet leiden. Via de techniek van interne meerwaarden kunnen zowel de huidige reserves in de operationele vennootschap als potentieel ook de toekomstige reserves belastingvrij worden uitgekeerd aan de aandeelhouders natuurlijke personen.

In geval van een verkoop van aandelen met realisatie van een zg. 'interne meerwaarde' worden in alle gevallen door de controlerende aandeelhouder liquiditeiten uit de aankopende vennootschap gehaald (onmiddellijk of op termijn door afbetaling van een vordering) wat *in concreto* geldt als een alternatief voor een dividenduitkering. Deze situatie doet zich in alle gevallen voor, en rechtvaardigt de onderwerping aan de heffing van de realisatie van alle interne meerwaarden, dit in tegenstelling tot een inbreng waarbij geen geldmiddelen onttrokken worden aan de verkrijgende vennootschap en waarvoor er thans reeds een afdoende regelgevend kader bestaat op ook wat betreft latere verrichtingen belastingvrije cash-extracties te vermijden of minstens sterk te beperken.

In de MvT zal 'over het algemeen' worden geschrapt aangezien dergelijk interne meerwaarden een zuiver fiscaal doel hebben om liquiditeiten uit vennootschappen te halen zonder inhouding van roerende voorheffing.

Door het wetsvoorstel wordt een wettelijk verankerd level playing field ontwikkeld tussen inbrengen en verkopen van aandelen."

20. Gevraagd of het de bedoeling is dat het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 ook geldt voor inkoopboni behaald als gevolg van een inkoop door een SICAV ("Société d'Investissement à Capital Variable") waarin men meer dan 50 % aanhoudt, antwoordde de gemachtigde bevestigend.

21. Om nadere toelichting gevraagd waarom er in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 sprake is van "aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd" en in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 enkel van "aandelen", antwoordde de gemachtigde:

Met de nieuwe wettelijke bepaling inzake interne meerwaarden wil de wetgever de huidige administratieve praktijk inzake verkoop van aandelen verankeren in een wettekst hetgeen tot meer rechtszekerheid moet leiden. Via de techniek van interne meerwaarden kunnen zowel de huidige reserves in de operationele vennootschap als potentieel ook de toekomstige reserves belastingvrij worden uitgekeerd aan de aandeelhouders natuurlijke personen.

In geval van een verkoop van aandelen met realisatie van een zg. 'interne meerwaarde' worden in alle gevallen door de controlerende aandeelhouder liquiditeiten uit de aankopende vennootschap gehaald (onmiddellijk of op termijn door afbetaling van een vordering) wat *in concreto* geldt als een alternatief voor een dividenduitkering. Deze situatie doet zich in alle gevallen voor, en rechtvaardigt de onderwerping aan de heffing van de realisatie van alle interne meerwaarden, dit in tegenstelling tot een inbreng waarbij geen geldmiddelen onttrokken worden aan de verkrijgende vennootschap en waarvoor er thans reeds een afdoende regelgevend kader bestaat op ook wat betreft latere verrichtingen belastingvrije cash-extracties te vermijden of minstens sterk te beperken.

In de MvT zal 'over het algemeen' worden geschrapt aangezien dergelijk interne meerwaarden een zuiver fiscaal doel hebben om liquiditeiten uit vennootschappen te halen zonder inhouding van roerende voorheffing.

Door het wetsvoorstel wordt een wettelijk verankerd level playing field ontwikkeld tussen inbrengen en verkopen van aandelen".

20. À la question de savoir si l'intention est que l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 s'applique aussi aux bonis de rachat obtenus à la suite d'un rachat par une SICAV ("Société d'investissement à capital variable") dans laquelle on détient plus de 50 %, le délégué a répondu par l'affirmative.

21. Invité à préciser plus avant pourquoi l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 fait mention "d'actions,

parts et parts bénéficiaires, quelle que soit leur dénomination" et l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 fait uniquement état d'"actions et parts", le délégué a répondu en ces termes:

“De regering wenst een restrictieve invulling te geven aan de toepassing van voordeliger regime van aanmerkelijk belang en beperkt om deze reden het toepassingsgebied enkel tot aandelen. Een winstbewijs is weliswaar een recht in de vennootschap, maar vertegenwoordigt geen recht in het kapitaal en heeft daarom een totaal andere vorm van vermogenswaarde en wordt inderdaad zelden of nooit meegenomen in de verrichtingen die daar gevisieerd worden, zoals in casu ook het geval is.”

De door de gemachtigde gegeven verantwoording dient in de memorie van toelichting te worden opgenomen.

“De regering wenst een restrictieve invulling te geven aan de toepassing van voordeliger regime van aanmerkelijk belang en beperkt om deze reden het toepassingsgebied enkel tot aandelen. Een winstbewijs is weliswaar een recht in de vennootschap, maar vertegenwoordigt geen recht in het kapitaal en heeft daarom een totaal andere vorm van vermogenswaarde en wordt inderdaad zelden of nooit meegenomen in de verrichtingen die daar gevisieerd worden, zoals in casu ook het geval is”.

La justification fournie par le délégué doit être intégrée dans l'exposé des motifs.

© 2026

Tuerlinckx Tax Lawyers

Jan Tuerlinckx – Partner

jan.tuerlinckx@tuerlinckx.eu

Baptistin Alaime – Partner

baptistin.alaime@tuerlinckx.eu

Pieter Willems – Partner

pieter.willems@tuerlinckx.eu

Bas Minten – Managing associate

bas.minten@tuerlinckx.eu

Linkedin:

Website:

tuerlinckx.eu

TUERLINCKX
TAX LAWYERS

Antwerpen

Van Putlei 14
B-2018 Antwerpen
T. +32 3 206 21 10

Charleroi

Avenue Général Michel 3
B-6000 Charleroi
T. +32 7 118 37 24

Limburg

Eikenenweg 73
B-3520 Zonhoven
T. +32 11 152 799